

Czwartek, 28 marca 2019 r.

P8_TA(2019)0324

„Erasmus”: unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu *I**

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego „Erasmus”: unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1288/2013 (COM(2018)0367 – C8-0233/2018 – 2018/0191(COD))

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

(2021/C 108/55)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2018)0367),
 - uwzględniając art. 294 ust. 2, art. 165 ust. 4 oraz art. 166 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którymi Komisja przedstawiła wniosek Parlamentowi (C8-0233/2018),
 - uwzględniając art. 294 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 17 października 2018 r. ⁽¹⁾,
 - uwzględniając opinię Komitetu Regionów z dnia 6 lutego 2019 r. ⁽²⁾,
 - uwzględniając art. 59 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kultury i Edukacji, a także opinie Komisji Rozwoju, Komisji Budżetowej oraz Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych (A8-0111/2019),
1. przyjmuje poniższe stanowisko w pierwszym czytaniu;
 2. zatwierdza swoje oświadczenie załączone do niniejszej rezolucji;
 3. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli zastąpi ona pierwotny wniosek, wprowadzi w nim istotne zmiany lub planuje ich wprowadzenie;
 4. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

P8_TC1-COD(2018)0191

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 28 marca 2019 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../... ustanawiającego „Erasmus Erasmus+”: unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1288/2013 [Popr. 1 Zmiana dotyczy całości tekstu]

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 165 ust. 4 i art. 166 ust. 4,

⁽¹⁾ Dz.U. C 62 z 15.2.2019, s. 194.

⁽²⁾ Dz.U. C 168 z 16.5.2019, s. 49.

Czwartek, 28 marca 2019 r.

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) ~~W kontekście szybkich i głębokich zmian wywołanych rewolucją technologiczną i globalizacją,~~ Inwestowanie w mobilność edukacyjną **dla wszystkich bez względu na pochodzenie społeczne, przynależność kulturową i stan posiadania, a także we** współpracę i rozwój polityki innowacji w dziedzinach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu ma kluczowe znaczenie dla tworzenia włączających, **demokratycznych**, spójnych i odpornych społeczeństw oraz zachowania konkurencyjności Unii, ~~wnosząc a jednocześnie wkład we wzmacnianie~~ **przyczynia się do wzmacniania** tożsamości europejskiej, **europejskich zasad i wartości** i **do** bardziej demokratyczną ~~Unię demokratyczną Unii.~~ [Popr. 2]
- (2) W swoim komunikacie w sprawie wzmocnienia tożsamości europejskiej dzięki edukacji i kulturze z dnia 14 listopada 2017 r. Komisja przedstawiła swoją wizję działań na rzecz utworzenia do 2025 r. europejskiego obszaru edukacji, w którym granice nie są przeszkodą w uczeniu się; Unii, w której normą jest spędzanie czasu w innym państwie członkowskim w celu studiowania i nauki, w dowolnej formie lub systemie, a także znajomość dwóch języków obcych oprócz języka ojczystego; Unii, w której ludzie mają silne poczucie tożsamości europejskiej, europejskiego dziedzictwa kulturowego i jego różnorodności. W tym kontekście Komisja podkreśliła potrzebę rozszerzenia wypróbowanego już programu Erasmus+ we wszystkich obecnie objętych nim kategoriach osób uczących się i dotarcia do osób uczących się o mniejszych szansach.
- (3) Znaczenie kształcenia, szkolenia i młodzieży dla przyszłości Unii znalazło odzwierciedlenie w komunikacie Komisji z dnia 14 lutego 2018 r. zatytułowanym „Nowe, nowoczesne wieloletnie ramy finansowe dla Unii Europejskiej, która skutecznie realizuje swoje priorytety po 2020 r.” ⁽⁴⁾, w którym podkreśla się potrzebę realizacji zobowiązań przyjętych przez państwa członkowskie podczas Szczytu Społecznego w Göteborgu, w tym dzięki pełnemu wdrożeniu Europejskiego filaru praw socjalnych ⁽⁵⁾ i jego pierwszej zasady dotyczącej kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie. W komunikacie podkreślono potrzebę zwiększenia mobilności i wymian, w tym poprzez znaczne wzmocnienie i rozszerzenie programu oraz zwiększenie jego włączającego charakteru, czego domagała się Rada Europejska w swoich konkluzjach z dnia 14 grudnia 2017 r.
- (4) W Europejskim filarze praw socjalnych, uroczystie ogłoszonym i podpisanym dnia 17 listopada 2017 r. przez Parlament Europejski, Radę i Komisję, stanowi się jako jego pierwszą **podstawową** zasadę, że każda osoba ma prawo do edukacji włączającej, charakteryzującej się dobrą jakością, szkoleń i uczenia się przez całe życie w celu utrzymania i nabywania umiejętności, które pozwolą jej w pełni uczestniczyć w życiu społeczeństwa i skutecznie radzić sobie ze zmianami na rynku pracy. **Europejski filar praw socjalnych również wyraźnie wskazuje na znaczenie dobrej jakości wczesnej edukacji i zapewnienia wszystkim równych szans.** [Popr. 3]
- (5) Dnia 16 września 2016 r. w Bratysławie przywódcy 27 państw członkowskich podkreślili swoją zdecydowaną chęć zapewniania młodzieży lepszych możliwości. W deklaracji rzymskiej podpisanej dnia 25 marca 2017 r. przywódcy 27 państw członkowskich oraz Rada Europejska, Parlament Europejski i Komisja Europejska zobowiązali się do podjęcia działań na rzecz Unii, w której młodzi ludzie mają dostęp do kształcenia i szkolenia najwyższej jakości oraz mogą uczyć się i znajdować zatrudnienie ~~w całej Unii~~ **na całym kontynencie**; Unii, która chroni nasze dziedzictwo kulturowe i promuje różnorodność kulturową; **Unii, która zwalcza bezrobocie, dyskryminację, wykluczenie społeczne i ubóstwo.** [Popr. 4]

⁽¹⁾ Dz.U. C z, s. .

⁽²⁾ Dz.U. C z, s. .

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 28 marca 2019 r.

⁽⁴⁾ COM(2018)0098.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 428 z 13.12.2017, s. 10.

Czwartek, 28 marca 2019 r.

- (6) W sprawozdaniu z oceny śródkresowej programu Erasmus+ za lata 2014-2020 potwierdzono, że stworzenie jednolitego programu w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu zapewniło znaczne uproszczenie, racjonalizację i synergię w zarządzaniu programem, choć nadal potrzebne są dalsze usprawnienia służące dodatkowej konsolidacji przyrostu wydajności w ramach programu na lata 2014-2020. W trakcie konsultacji na potrzeby oceny śródkresowej oraz w sprawie przyszłości programu, państwa członkowskie i zainteresowane strony zdecydowanie opowiedziały się za zachowaniem ciągłości zakresu programu, jego struktury i mechanizmów realizacji, apelując zarazem o szereg usprawnień, służących na przykład zwiększeniu włączającego charakteru programu, **jego uproszczeniu i ułatwieniu korzystania z niego mniejszym beneficjentom i w przypadku mniejszych projektów**. Wyraziły one również swoje pełne poparcie dla utrzymania zintegrowanego programu, u którego podstaw leży paradygmat uczenia się przez całe życie. W swojej rezolucji z dnia 2 lutego 2017 r. w sprawie wdrożenia programu Erasmus+ Parlament Europejski z zadowoleniem przyjął zintegrowaną strukturę programu i wezwał Komisję, aby w pełni wykorzystwała wymiar programu dotyczący uczenia się przez całe życie przez wspieranie i pobudzanie współpracy międzysektorowej w ramach przyszłego programu. **Komisja w swojej ocenie skutków**, państwa członkowskie i zainteresowane strony również zwracały uwagę na potrzebę **zachowania silnego dalszego wzmocnienia** wymiaru międzynarodowego w programie i rozszerzenia **go jego zakresu** na inne sektory kształcenia i szkolenia, **a także na młodzież i sport**. [Popr. 5]
- (7) Wyniki otwartych konsultacji publicznych dotyczących finansowania unijnego w obszarach wartości i mobilności potwierdziły te najważniejsze ustalenia i wskazały na potrzebę zapewnienia bardziej włączającego charakteru przyszłego programu, a także dalszego orientowania priorytetów na modernizowanie systemów kształcenia i szkolenia, jak również wzmocnienia priorytetów dotyczących wspierania tożsamości europejskiej, aktywnej postawy obywatelskiej i uczestnictwa w życiu demokratycznym.
- (7a) **Europejski Trybunał Obrachunkowy w swoim sprawozdaniu specjalnym nr 22/2018 z dnia 3 lipca 2018 r. w sprawie programu Erasmus+⁽⁶⁾ podkreślił, że program przyniósł wyraźną europejską wartość dodaną, ale że nie wszystkie aspekty tej wartości dodanej, takie jak większe poczucie tożsamości europejskiej lub większa wielojęzyczność, są odpowiednio uwzględniane lub mierzone. Trybunał uznał, że w następnym programie należy zadbać o lepsze dostosowanie wskaźników do celów programu, aby zapewnić właściwą ocenę wyników. W sprawozdaniu Trybunału stwierdzono również, że pomimo wysiłków na rzecz uproszczenia programu na lata 2014–2020 obciążenia administracyjne są nadal zbyt duże, w związku z czym zaleca się Komisji dalsze uproszczenie procedur programu, w szczególności procedur składania wniosków i wymogów w zakresie sprawozdawczości, oraz poprawę narzędzi informatycznych.** [Popr. 6]
- (8) W swoim komunikacie pt. „Nowoczesny budżet dla Unii, która chroni, wspiera i broni – Wieloletnie ramy finansowe na lata 2021-2027”⁽⁷⁾, przyjętym w dniu 2 maja 2018 r., Komisja zaproponowała **większe inwestycje w ludzi i** położenie większego nacisku na „młodzież” w kolejnych wieloletnich ramach finansowych, szczególnie dzięki ponad dwukrotnemu zwiększeniu w porównaniu do lat 2014–2020 budżetu programu **oraz uznała, że program Erasmus+, będącego jest** jednym z najbardziej widocznych osiągnięć Unii. **W nowym programie nacisk powinien zostać położony na włączenie społeczne i Pomimo tego ogólnego sukcesu program na lata 2014–2020 nie był w stanie zaspokoić wysokiego zapotrzebowania na finansowanie oraz odznaczał się niskim wskaźnikiem powodzenia projektów. Aby zaradzić tym niedociągnięciom, konieczne jest zwiększenie wieloletniego budżetu programu, który nastąpi po programie na lata 2014–2020. Kolejny program ma ponadto na celu wzmocnienie włączenia społecznego przez dotarcie do większej liczby młodych osób o mniejszych szansach oraz obejmuje szereg nowych i ambitnych inicjatyw. Powinno to umożliwić większej liczbie młodych ludzi przeniesienie się do innego kraju, aby uczyć się lub pracować. Konieczne jest zatem – jak Parlament Europejski podkreślił w swojej rezolucji z dnia 14 marca 2018 r. w sprawie następnych wieloletnich ram finansowych – potrojenie budżetu kolejnego programu w cenach stałych w porównaniu z wieloletnimi ramami finansowymi na lata 2014–2020.** [Popr. 7]

(6) Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 22/2018 z dnia 3 lipca 2018 r. pt. „Mobilność w ramach programu Erasmus+ – miliony uczestników i wielowymiarowa europejska wartość dodana, ale pomiar wyników wymaga udoskonalenia”.

(7) COM(2018)0321.

Czwartek, 28 marca 2019 r.

- (9) W tym kontekście niezbędne jest ustanowienie kolejnego programu na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu (zwanego dalej „programem”) będącego kontynuacją programu Erasmus+ ustanowionego na lata 2014-2020 rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1288/2013⁽⁸⁾. Należy **zachować i wzmocnić** zintegrowany charakter programu z lat 2014-2020, obejmujący uczenie się we wszystkich kontekstach – formalnym, pozaformalnym i nieformalnym, na wszystkich etapach życia – aby **zapewnić podejście zakładające uczenie się przez całe życie** i rozszerzyć elastyczne ścieżki uczenia się, umożliwiając osobom ~~rozwoj~~ **nabywanie i doskonalenie wiedzy, umiejętności i kompetencji**, które są niezbędne do **rozwoju osobistego, do sprostania wyzwaniom XXI wieku i wykorzystania w pełni możliwości, jakie stwarza XXI wiek. Takie podejście powinno również uznać wartość działań w zakresie kształcenia pozaformalnego i nieformalnego oraz powiązania między nimi.** [Popr. 8]
- (10) Program powinien być zaprojektowany w taki sposób, by w jeszcze większym stopniu przyczyniał się do realizacji celów i priorytetów polityki unijnej w dziedzinach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu. Spójne podejście polegające na uczeniu się przez całe życie ma kluczowe znaczenie dla zarządzania różnymi zmianami, z którymi ludzie będą mieli do czynienia w ciągu swojego życia, **w szczególności osoby starsze, które muszą zdobyć nowe umiejętności życiowe lub umiejętności przydatne na zmieniającym się rynku pracy. Należy wspierać takie podejście poprzez skuteczną współpracę międzysektorową oraz większą interakcję między różnymi formami kształcenia.** Stosując to podejście, kolejny program powinien utrzymać ścisłe powiązanie z ogólnymi ramami strategicznymi unijnej współpracy politycznej w dziedzinach kształcenia, szkolenia i młodzieży, w tym programami strategicznymi dla szkolnictwa, szkolnictwa wyższego, kształcenia i szkolenia zawodowego i kształcenia dorosłych, przy jednoczesnym wzmocnieniu i rozwoju nowych synergii z innymi powiązanymi programami i obszarami polityki unijnej. [Popr. 9]
- (10a) **Organizacje działające w kontekście transgranicznym wnoszą istotny wkład w transnarodowy i międzynarodowy wymiar programu. Dlatego w stosownych przypadkach program powinien zapewniać wsparcie odpowiednim sieciom na szczeblu unijnym oraz organizacjom europejskim i międzynarodowym, których działalność wiąże się z celami programu i przyczynia się do ich osiągnięcia.** [Popr. 10]
- (11) Program jest ważnym składnikiem działań **do 2025 r.** na rzecz europejskiego obszaru edukacji **oraz rozwijania kluczowych kompetencji w dziedzinie uczenia się przez całe życie, zgodnie z zaleceniem Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie**⁽⁹⁾. Powinien zostać zaprojektowany w sposób umożliwiający wniesienie wkładu w program stanowiący kontynuację strategicznych ram współpracy na rzecz kształcenia i szkolenia oraz europejski program na rzecz umiejętności⁽¹⁰⁾, dzięki wspólnemu rozumieniu strategicznego znaczenia umiejętności i kompetencji **i wiedzy** dla zachowania **i tworzenia** miejsc pracy, wzrostu i konkurencyjności, **innowacyjności i spójności społecznej**. Program powinien wspierać państwa członkowskie w osiągnięciu celów wskazanych w deklaracji paryskiej w sprawie promowania – poprzez edukację – poczucia obywatelstwa oraz wspólnych wartości, którymi są wolność, tolerancja i niedyskryminacja⁽¹¹⁾. [Popr. 11]
- (12) Program powinien być spójny z nową strategią UE na rzecz młodzieży⁽¹²⁾, ramami współpracy europejskiej w dziedzinie młodzieży na lata 2019-2027, opartymi na komunikacie Komisji z dnia 22 maja 2018 r. pt. „Angażowanie, łączenie i wzmacnianie pozycji osób młodych: **nowa strategia UE na rzecz młodzieży**”⁽¹³⁾, **w tym z celem strategii, jakim jest wspieranie wysokiej jakości zatrudnienia dla młodych ludzi i uczenia się pozaformalnego.** [Popr. 12]

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1288/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające „Erasmus+”: unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylające decyzje nr 1719/2006/WE, 1720/2006/WE i 1298/2008/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 50).

⁽⁹⁾ Dz.U. C 189 z 4.6.2018, s. 1.

⁽¹⁰⁾ COM(2016)0381.

⁽¹¹⁾ [odniesienie].

⁽¹²⁾ [odniesienie – zostanie przyjęte przez Radę do końca 2018 r.]

⁽¹³⁾ COM(2018)0269.

Czwartek, 28 marca 2019 r.

- (13) Program powinien uwzględniać plan prac Unii w dziedzinie sportu, który stanowi ramy współpracy na szczeblu unijnym w dziedzinie sportu na lata [...] ⁽¹⁴⁾. Należy zapewnić spójność i komplementarność między planem prac Unii a działaniami wspieranymi w ramach programu w dziedzinie sportu. Istnieje potrzeba skupienia się w szczególności na sporcie lokalnym, biorąc pod uwagę znaczącą rolę odgrywaną przez sport w promocji aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia, **stosunków międzyludzkich**, włączenia społecznego i równości. Program powinien **wspierać działania na rzecz mobilności wyłącznie w kontekście sportu masowego, zarówno dla młodych ludzi, którzy regularnie uprawiają zorganizowany sport, jak i dla kadry sportowej. Należy również uznać, że kadry sportowej mogą należeć zawodowcy, dla których sport jest źródłem dochodu, ale jednocześnie są oni zaangażowani na rzecz sportu masowego. Działania na rzecz mobilności powinny być zatem otwarte również przyczynić dla tej grupy. Program powinien przyczynić się do promowania wspólnych wartości europejskich przez sport, dobrego zarządzania i uczciwości w sporcie, zrównoważonych i dobrych praktyk na rzecz środowiska w sporcie**, a także kształcenia, szkolenia i umiejętności w sporcie i przez sport. **Wszystkie zainteresowane strony, w tym instytucje edukacyjne i szkoleniowe, powinny mieć możliwość uczestnictwa w partnerstwach, współpracy i dialogu politycznym w dziedzinie sportu.** [Popr. 13]
- (14) Program powinien przyczynić się do wzmocnienia unijnego potencjału innowacyjności, szczególnie dzięki wspieraniu działań z zakresu mobilności i współpracy, które pobudzają rozwój **umiejętności i kompetencji** w przyszłościowych dziedzinach badań lub dyscyplinach, takich jak ~~nauka~~ **nauki, technologie przyrodnicze, technologia**, inżynieria, **sztuka** i matematyka (**STEAM**), ~~zmiany~~ **zmiana** klimatu, ~~środowisko naturalne~~ **ochrona środowiska, zrównoważony rozwój**, czysta energia, sztuczna inteligencja, robotyka, analiza danych, **projektowanie i sztuka/projektowanie architektura oraz umiejętności cyfrowe i umiejętność korzystania z mediów**, aby pomóc ludziom w rozwoju wiedzy, umiejętności i kompetencji potrzebnych w przyszłości. [Popr. 14]
- (14a) **Zgodnie ze swoją misją wspierania innowacji w dziedzinie kształcenia i szkolenia program powinien wspierać opracowywanie strategii edukacji i uczenia się skierowanych do zdolnych i utalentowanych dzieci, niezależnie od ich narodowości, statusu społeczno-ekonomicznego czy płci.** [Popr. 15]
- (14b) **Program powinien przyczynić się do podjęcia kroków w następstwie Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego, wspierając działania mające na celu rozwój umiejętności potrzebnych do ochrony i zachowania europejskiego dziedzictwa kulturowego oraz pełnego wykorzystania możliwości kształcenia oferowanych przez sektor kultury i sektor kreatywny.** [Popr. 16]
- (15) Efekt synergii z programem „Horyzont Europa” powinien zapewnić, aby połączone zasoby programu i programu „Horyzont Europa” ⁽¹⁵⁾ zostały wykorzystane do wspierania działań poświęconych wzmocnieniu i zmodernizowaniu europejskich instytucji szkolnictwa wyższego. „Horyzont Europa” będzie w stosownych przypadkach uzupełniał wsparcie programu dla ~~inicjatywy dotyczącej europejskich szkół wyższych~~ **działań i inicjatyw posiadających wymiar badawczy, zwłaszcza jej wymiaru badawczego takich jak inicjatywa dotycząca europejskich szkół wyższych**, w ramach opracowywania nowych, wspólnych, zintegrowanych długoterminowych i zrównoważonych strategii na rzecz edukacji, badań naukowych i innowacji. Dzięki synergii z programem „Horyzont Europa” promowana będzie integracja obszaru edukacji i prac badawczych, w **szczególności w** instytucjach szkolnictwa wyższego. [Popr. 17]
- (16) Program powinien mieć bardziej włączający charakter dzięki ~~docieraniu do~~ **zwiększeniu wskaźników uczestnictwa wśród** osób o mniejszych szansach, ~~w tym dzięki elastyczniejszym formułom mobilności edukacyjnej oraz dzięki pobudzaniu uczestnictwa.~~ **Ważne jest, aby uznać, że niski poziom uczestnictwa wśród osób o mniejszych szansach może wynikać z różnych przyczyn i zależeć od różnych kontekstów krajowych. W związku z powyższym w ogólnounijnych ramach agencje narodowe powinny opracować strategie na rzecz włączenia społecznego przewidujące środki służące poprawie zasięgu, uproszczeniu procedur, oferowaniu szkoleń oraz wspieraniu i monitorowaniu skuteczności. Należy także stosować inne mechanizmy w celu lepszego włączenia, w tym dzięki zapewnianiu elastyczniejszych formuł mobilności edukacyjnej dostosowanych do potrzeb osób o mniejszych szansach oraz dzięki pobudzaniu uczestnictwa** mniejszych organizacji, **również na szczeblu lokalnym**, szczególnie organizacji po raz pierwszy korzystających z programu oraz społecznościowych organizacji lokalnych, pracujących bezpośrednio z osobami uczącymi się w każdej grupie wiekowej, będącymi w niekorzystnej sytuacji. ~~Należy~~

⁽¹⁴⁾ [odniesienie].

⁽¹⁵⁾ COM(2018) [].

Czwartek, 28 marca 2019 r.

wspierać formuły wirtualne, takie jak współpraca wirtualna czy mobilność mieszana lub wirtualna, aby dotrzeć do większej liczby uczestników, w szczególności tych o mniejszych szansach i tych, dla których przemieszczenie się do państwa innego niż państwo zamieszkania stanowiłoby trudność. [Popr. 18]

- (16a) W przypadku gdy osoby o mniejszych szansach nie są w stanie uczestniczyć w programie z przyczyn finansowych, niezależnie od tego, czy dzieje się tak ze względu na ich sytuację ekonomiczną czy też ze względu na wyższe koszty udziału w programie wynikające z ich szczególnej sytuacji, jak to ma często miejsce w przypadku osób z niepełnosprawnościami, Komisja i państwa członkowskie powinny zapewnić wprowadzenie odpowiednich środków wsparcia finansowego. Do takich środków mogą należeć inne instrumenty unijne, takie jak Europejski Fundusz Społeczny Plus, programy krajowe, dostosowania dotacji lub dopłaty uzupełniające w ramach programu. Przy ocenie, czy osoby o mniejszych szansach nie są w stanie uczestniczyć w programie z przyczyn finansowych oraz ocenie wymaganego poziomu wsparcia, należy stosować obiektywne kryteria. Dodatkowe koszty środków na rzecz ułatwiania włączenia nie mogą w żadnym razie uzasadniać odrzucenia wniosku. [Popr. 19]
- (16b) W ramach programu należy nadal koncentrować wsparcie na fizycznej mobilności edukacyjnej i należy zapewnić większe możliwości osobom o mniejszych szansach, aby mogły korzystać z działań na rzecz fizycznej mobilności edukacyjnej. Jednocześnie należy uznać, że wirtualne formy, takie jak współpraca wirtualna, nauczanie mieszane i wirtualne uczenie się, mogą skutecznie uzupełniać fizyczną mobilność edukacyjną i zwiększać jej skuteczność. W wyjątkowych przypadkach, gdy dane osoby nie są w stanie uczestniczyć w działaniach na rzecz mobilności, dzięki wirtualnym formom mogą odnieść wiele korzyści z programu w sposób opłacalny i innowacyjny. W związku z powyższym w ramach programu należy również zapewnić wsparcie dla takich wirtualnych form i narzędzi. Takie formy i narzędzia, w szczególności te wykorzystywane do nauki języków, powinny być jak najbardziej rozpowszechniane w społeczeństwie. [Popr. 20]
- (16c) Zgodnie z zobowiązaniami Unii i państw członkowskich wynikającymi z Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, w szczególności jej art. 9 dotyczącego dostępności i art. 24 odnoszącego się do edukacji, należy zwrócić szczególną uwagę na zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do programu bez dyskryminacji i przeszkód. W tym celu należy w razie potrzeby udzielać dodatkowego wsparcia, w tym wsparcia finansowego. [Popr. 21]
- (16d) Przeszkody prawne i administracyjne, takie jak trudności z uzyskaniem wiz i dokumentów pobytowych oraz dostępem do usług wsparcia, w szczególności usług zdrowotnych, mogą utrudniać dostęp do programu. W związku z tym państwa członkowskie powinny przyjąć wszelkie niezbędne środki w celu usunięcia takich przeszkód, w pełnej zgodności z prawem Unii oraz w celu ułatwienia wymiany transgranicznej, na przykład wydając europejską kartę ubezpieczenia zdrowotnego. [Popr. 22]
- (17) W swoim komunikacie w sprawie wzmocnienia tożsamości europejskiej dzięki edukacji i kulturze Komisja zwracała uwagę na zasadniczą rolę edukacji, kultury i sportu w propagowaniu aktywnej postawy obywatelskiej i wspólnych wartości i **poczucia solidarności** wśród najmłodszych pokoleń. Wzmocnienie tożsamości europejskiej i pobudzanie aktywnego udziału ~~ludzi~~ **obywateli i społeczeństwa obywatelskiego** w procesach demokratycznych ma istotne znaczenie dla przyszłości Europy i naszych demokratycznych społeczeństw. Wyjazd za granicę w celu studiowania, nauki, szkolenia, pracy lub udziału w aktywnościach młodzieżowych i sportowych przyczynia się do wzmocnienia tej tożsamości europejskiej w całej jej różnorodności, a także poczucia przynależności do społeczności kulturowej, jak również pobudzania takiej aktywnej postawy obywatelskiej, **spójności społecznej i krytycznego myślenia** wśród ludzi należących do wszystkich kategorii wiekowych. Osoby uczestniczące w działaniach **na rzecz** mobilności należy włączyć w ich społeczności lokalne, a także zaangażować w dzielenie się doświadczeniami wśród społeczności lokalnych w ich kraju pochodzenia. Należy wspierać działania związane ze wzmacnianiem wszystkich aspektów kreatywności w dziedzinach kształcenia, szkolenia i młodzieży, a także z poszerzaniem poszczególnych kluczowych kompetencji. [Popr. 23]
- (17a) Ważne jest, by program zapewniał europejską wartość dodaną. W związku z tym akcje i działania powinny kwalifikować się do otrzymania finansowania w ramach programu tylko wówczas, gdy można wykazać, że mają potencjał stworzenia europejskiej wartości dodanej. Wykazanie europejskiej wartości dodanej powinno być możliwe na wiele sposobów, w szczególności przez takie cechy działań jak transnarodowy charakter, komplementarność i synergia z innymi unijnymi programami i strategiami politycznymi, wkład w skuteczne stosowanie unijnych narzędzi przejrzystości i uznawalności, wkład w rozwój ogólnounijnych norm zapewniania

Czwartek, 28 marca 2019 r.

jakości, wkład w rozwój ogólnounijnych wspólnych norm w programach kształcenia i szkolenia oraz promowanie wielojęzyczności, dialogu międzykulturowego i międzywyznaniowego, a także zwiększenia poczucia przynależności do Europy oraz obywatelstwa europejskiego. [Popr. 24]

- (18) Trzeba poszerzyć międzynarodowy wymiar programu, **dążąc do zapewnienia większej liczby zapewniając zarówno obywatelom, jak i organizacjom większą liczbę** możliwości w zakresie mobilności, współpracy i dialogu politycznego z krajami trzecimi niestowarzyszonymi z programem, **zwłaszcza z krajami rozwijającymi się. W wymiarze międzynarodowym należy wspierać rozwój umiejętności i kontakty międzyludzkie, a w szczególności w przypadku obywateli krajów rozwijających się należy wspierać transfer wiedzy do ich krajów pochodzenia na koniec okresów studiów. Wymiar ten powinien również wzmocnić budowanie zdolności systemów edukacyjnych w krajach rozwijających się.** W oparciu o skuteczną realizację działań w zakresie międzynarodowego szkolnictwa wyższego i młodzieży w ramach poprzednich programów w dziedzinach kształcenia, szkolenia i młodzieży, działania w zakresie międzynarodowej mobilności należy rozszerzyć na inne sektory, na przykład kształcenie i szkolenie zawodowe **oraz sport. [Popr. 25]**
- (18a) **Aby poprawić efekty działalności w państwach partnerskich, ważne jest zwiększenie synergii między programem Erasmus+ a instrumentami działań zewnętrznych Unii, takimi jak Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej oraz Instrument Pomocy Przedakcesyjnej. [Popr. 26]**
- (19) Podstawowa struktura programu z lat 2014–2020 w trzech rozdziałach – kształcenie i szkolenie, młodzież i sport – uporządkowana wokół trzech akcji kluczowych okazała się skuteczna i należy ją utrzymać. Należy wprowadzić zmiany służące usprawnieniu i racjonalizacji działań wspieranych przez program.
- (20) Program powinien wzmocniać istniejące możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej, szczególnie w tych sektorach, gdzie program może **on** przynieść największy przyrost wydajności, aby poszerzyć jego zasięg i sprostać wysokiemu, niezaspokojonemu popytowi. Należy tego dokonać **zwłaszcza** dzięki zwiększeniu i ułatwieniu działań w zakresie mobilności dla studentów, **pracowników akademickich, uczniów i kadry szkół, w tym kadry nauczycielskiej i opiekuńczej przedszkoli i placówek wczesnoszkolnych, a także uczniów i nauczycieli w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego, przy zapewnieniu ukierunkowanych działań uwzględniających specyficzne potrzeby edukacyjne docelowych beneficjentów tych działań. Należy w dalszym ciągu promować możliwości w zakresie mobilności dla** osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego **w regionach przygranicznych, aby przygotować te osoby do specyficznej sytuacji na transgranicznym rynku pracy.** Partnerstwa dla współpracy powinny uwzględniać mobilność nisko wykwalifikowanych uczących. Program powinien również **oferować możliwości w zakresie mobilności osobom dorosłym uczącym się i pracującym w dziedzinie kształcenia dorosłych. Głównymi celami kształcenia dorosłych są przekazywanie wiedzy, kompetencji i umiejętności oraz promowanie włączenia społecznego, aktywnej postawy obywatelskiej, rozwoju osobistego i dobrostanu.** Należy również poszerzyć szanse mobilności dla młodzieży uczestniczącej w działaniach z zakresu pozaformalnego uczenia się, aby dotrzeć do większej liczby młodych ludzi, **w szczególności osób po raz pierwszy korzystających z programu, osób o mniejszych szansach oraz grup ludności, do których trudno dotrzeć.** Ponadto należy wzmocnić mobilność pracowników w sektorach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu, **ze względu na poświęcając szczególną uwagę możliwościom przekwalifikowania i podnoszenia kwalifikacji oraz promowania rozwoju umiejętności przydatnych** na efekt dźwigni rynku pracy. Zgodnie z wizją prawdziwego europejskiego obszaru edukacji, program powinien również poszerzać mobilność i wymiany oraz promować udział studentów w działaniach edukacyjnych i kulturalnych **dzięki wspieraniu i sportowych dzięki** cyfryzacji **w celu ułatwienia procedur składania wniosków i uczestnictwa w programie przez opracowanie przyjaznych dla użytkownika systemów internetowych opartych na najlepszych praktykach oraz stworzenie nowych narzędzi** procedur, np. europejskiej legitymacji studenckiej **takich jak europejska legitymacja studencka.** Inicjatywa ta może być ważnym krokiem **do** urzeczywistnienia mobilności dla wszystkich, umożliwiając instytucjom szkolnictwa wyższego wysyłanie i przyjmowanie większej liczby studentów w ramach wymiany, przy jednoczesnym dalszym podnoszeniu jakości mobilności studentów, a także ułatwiając studentom dostęp do różnych usług (bibliotek, transportu, zakwaterowania) przed przybyciem do zagranicznej instytucji. [Popr. 27]

Czwartek, 28 marca 2019 r.

- (20a) Program powinien zapewniać wysoką jakość doświadczeń związanych z mobilnością w oparciu o zasady określone w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie mobilności transnarodowej we Wspólnocie w celach edukacji i szkolenia: Europejska karta na rzecz jakości mobilności⁽¹⁶⁾, w którym stwierdzono wyraźnie, że jakość informacji, przygotowania, wsparcia i uznawania doświadczenia i kwalifikacji, jak również jasne plany i efekty uczenia się opracowane z wyprzedzeniem mają widoczny wpływ na korzyści płynące z mobilności. Działania na rzecz mobilności powinny być odpowiednio przygotowane z wyprzedzeniem. Tego rodzaju przygotowanie można często skutecznie zrealizować przy wykorzystaniu technologii informacyjnych i komunikacyjnych. W stosownych przypadkach w ramach programu należy również zapewnić wsparcie z przeznaczeniem na wizyty przygotowujące do działań na rzecz mobilności. [Popr. 28]
- (20b) Program powinien wspierać i promować mobilność nauczycieli i pracowników placówek edukacyjnych wszystkich szczebli, aby przyczynić się do doskonalenia warsztatu pracy i ogólnego rozwoju zawodowego. Biorąc pod uwagę kluczową rolę edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej w zapobieganiu nierównościom społecznym i gospodarczym, ważne jest, aby nauczyciele i pracownicy na tym poziomie mogli uczestniczyć w mobilności edukacyjnej w ramach programu. W odniesieniu do nauczania program powinien również zachęcać do pilotażowego wprowadzania innowacji z zakresu polityki w celu sprostania niektórym wspólnym wyzwaniom stojącym przed systemami edukacji w Unii, takim jak przyciąganie nowych talentów do nauczania dla dzieci z grup najbardziej zmarginalizowanych i rozwijanie szkoleń dla nauczycieli, aby pomóc im w kształceniu uczniów znajdujących się w niekorzystnej sytuacji. Aby zmaksymalizować korzyści płynące z uczestnictwa w programie dla nauczycieli i kadry edukacyjnej, należy dołożyć wszelkich starań, aby zapewnić im warunki sprzyjające mobilności, w ramach których stanowiłaby ona część ich programu pracy i zwykłych obowiązków, aby zapewnić im dostęp do odpowiednich możliwości szkolenia i by otrzymali oni odpowiednie wsparcie finansowe w kraju i, w stosownych przypadkach, regionie, w którym ma odbywać się mobilność edukacyjna. [Popr. 29]
- (20c) W uznaniu istotnej roli, jaką kształcenie i szkolenie zawodowe odgrywa w poprawie perspektyw zatrudnienia i w promowaniu włączenia społecznego, program powinien przyczynić się do zwiększenia powszechnego charakteru, jakości i przydatności kształcenia i szkolenia zawodowego zgodnie z komunikatem Komisji z dnia 10 czerwca 2016 r. pt. „Nowy europejski program na rzecz umiejętności: wspólne działania na rzecz wzmocnienia kapitału ludzkiego, zwiększania szans na zatrudnienie i konkurencyjności”⁽¹⁷⁾. Program powinien promować silniejsze powiązania między organizatorami kształcenia i szkolenia zawodowego a pracodawcami, zarówno prywatnymi, jak i publicznymi. Powinien on również pomóc w rozstrzygnięciu kwestii sektorowych dotyczących kształcenia i szkolenia zawodowego, takich jak szkolenia językowe, wspieranie wysokiej jakości partnerstw na rzecz mobilności oraz uznawanie i certyfikacja kompetencji, a także zachęcać organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego do ubiegania się o kartę jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym jako znak jakości. [Popr. 30]
- (21) Program powinien pobudzać udział młodzieży w europejskim życiu demokratycznym, w tym dzięki wspieraniu projektów partycypacyjnych dla młodych ludzi, służących angażowaniu się i uczeniu się uczestnictwa w społeczeństwie obywatelskim, ~~podnoszeniu~~ **szerzeniu** znajomości wartości europejskich, w tym praw podstawowych, **europejskiej historii, kultury i obywatelstwa**, zbliżaniu młodzieży i decydentów na szczeblu lokalnym, krajowym i unijnym, a także wkładowi w proces integracji europejskiej. **Program powinien szerzyć wiedzę na temat narzędzi e-demokracji, w tym europejskiej inicjatywy obywatelskiej.** Powinien on również promować wymianę międzypokoleniową między osobami młodszymi a starszymi. W świetle kluczowej roli, jaką odgrywają organizacje młodzieżowe i praca z młodzieżą w osiągnięciu tych celów, program powinien wspierać rozwój działalności na rzecz młodzieży w Unii. [Popr. 31]
- (22) Program powinien oferować osobom młodym więcej możliwości odkrywania Europy poprzez naukę za granicą: ~~Osiemnaścioletkowie~~ **w ramach nowej inicjatywy o nazwie DiscoverEU. Młodzi ludzie w wieku od 18 do 20 roku życia**, w szczególności osoby o mniejszych szansach, powinni mieć możliwość odbycia pierwszej krótkiej podróży po Europie, indywidualnie lub grupowo, w ramach **pozaformalnej lub** nieformalnej aktywności edukacyjnej mającej

⁽¹⁶⁾ Dz.U. L 394 z 30.12.2006, s. 5.

⁽¹⁷⁾ COM(2016)0381.

Czwartek, 28 marca 2019 r.

na celu pogłębienie ich poczucia przynależności do Unii Europejskiej i odkrywanie jej różnorodności kulturowej i językowej. **Inicjatywa powinna dysponować solidnym i podlegającym weryfikacji komponentem dotyczącym uczenia się oraz powinna zapewniać właściwe rozpowszechnianie doświadczeń i dzielenie się nimi, pozwalające na bieżąco oceniać i doskonalić tę inicjatywę.** Program powinien określić organy odpowiedzialne za docieranie do uczestników i ich wybór, z **należyтым uwzględnieniem równowagi geograficznej**, oraz wspierać działania mające na celu promowanie wymiaru edukacyjnego takiego doświadczenia. **W stosownych przypadkach organy te powinny być również zaangażowane w zapewnianie szkoleń i wsparcia przed działaniem w ramach mobilności i po jego zakończeniu, w tym w zakresie umiejętności językowych i międzykulturowych. W ramach inicjatywy DiscoverEU należy stworzyć powiązania z Europejskimi Stolicami Kultury, Europejskimi Stolicami Młodzieży, Europejskimi Stolicami Wolontariatu i Zielonymi Stolicami Europy.** [Popr. 32]

- (23) ~~Program~~ **Uczenie się języków europejskich sprzyja wzajemnemu zrozumieniu i mobilności w Unii i poza nią. Jednocześnie kompetencje językowe to ważne umiejętności przydatne w życiu i pracy. Z tych względów program** powinien również popularyzować uczenie się języków, w szczególności **ramach stacjonarnych kursów językowych i** dzięki szerszemu wykorzystaniu **dostępnych** narzędzi internetowych, ponieważ e-kształcenie ~~oferuje~~ **może oferować** dodatkowe korzyści w nauce języków pod względem dostępności i elastyczności. **Wsparcie na rzecz nauki języka udzielane w ramach programu powinno brać pod uwagę potrzeby użytkowników, ze szczególnym uwzględnieniem języków używanych w kraju przyjmującym oraz, w regionach przygranicznych, języków krajów sąsiadujących. Wsparcie na rzecz nauki języka powinno obejmować również krajowe języki migowe. Instrument wsparcia językowego online programu Erasmus+ powinien być dostosowany do szczególnych potrzeb uczestników programu i dostępny dla każdego.** [Popr. 33]
- (23a) **Program powinien wykorzystywać technologie językowe, takie jak technologie automatycznego tłumaczenia, w celu ułatwienia komunikacji między organami i usprawnienia dialogu międzykulturowego.** [Popr. 34]
- (24) Program powinien wspierać działania wzmacniające współpracę między instytucjami i organizacjami działającymi w sektorach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu, dostrzegając ich zasadniczą rolę w zapewnianiu osobom wiedzy, umiejętności i kompetencji potrzebnych do radzenia sobie w zmieniającym się świecie, a także odpowiedniego wykorzystywania potencjału innowacji, kreatywności i przedsiębiorczości, szczególnie w gospodarce cyfrowej. **W tym celu należy zapewnić skuteczną współpracę między wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami na wszystkich poziomach wdrażania programu.** [Popr. 35]
- (25) W swoich konkluzjach z dnia 14 grudnia 2017 r. Rada Europejska wezwała państwa członkowskie, Radę i Komisję do dalszego prowadzenia szeregu inicjatyw służących wyniesieniu współpracy europejskiej w zakresie kształcenia i szkolenia na nowy poziom, w tym poprzez zachęcanie do powstania do 2024 r. „europejskich szkół wyższych”, opartych na oddolnych sieciach uczelni z całej Unii. Program powinien wspierać te europejskie uczelnie wyższe, **które powinny działać w oparciu o kryterium doskonałości i mieć na celu zwiększenie atrakcyjności instytucji szkolnictwa wyższego w Unii oraz poprawę współpracy między badaniami, innowacjami i edukacją. Pojęcie „doskonałości” należy rozumieć szeroko, np. również w odniesieniu do zdolności do poprawy włączenia społecznego. Wsparcie w ramach programu powinno mieć na celu szeroki zasięg geograficzny „europejskich szkół wyższych”.** [Popr. 36]
- (26) W przyjętym w 2010 r. komunikacie z Brugii wezwano do wsparcia doskonałości zawodowej na rzecz inteligentnego i zrównoważonego wzrostu. W komunikacie w sprawie zwiększenia innowacyjności europejskich regionów z 2017 r. zwraca się uwagę na łączenie kształcenia i szkolenia zawodowego z systemami innowacji, jako element strategii inteligentnej specjalizacji na szczeblu regionalnym. Program powinien zapewnić środki reagowania na te wezwania i wsparcie dla rozwoju ponadnarodowych platform centrów doskonałości zawodowej, ściśle włączonych w lokalne i regionalne strategie na rzecz wzrostu, innowacyjności i konkurencyjności, **zrównoważonego rozwoju i włączenia społecznego.** Te centra doskonałości powinny stymulować umiejętności zawodowe wysokiej jakości, w kontekście zmian sektorowych, wspierając jednocześnie ogólne zmiany strukturalne i politykę społeczno-gospodarczą w UE. [Popr. 37]
- (27) Aby upowszechnić współpracę wirtualną, program powinien wspierać systematyczniejsze korzystanie z **istniejących** platform internetowych, takich jak eTwinning, europejska platforma internetowa dla szkół School Education Gateway, ePlatforma na rzecz uczenia się dorosłych w Europie (EPALE) oraz Europejski Portal Młodzieżowy i internetowa platforma szkolnictwa wyższego. **Program powinien także wspierać w stosownych przypadkach**

Czwartek, 28 marca 2019 r.

rozwój nowych platform internetowych, aby wzmocnić i zmodernizować realizację polityki w zakresie kształcenia, szkolenia, sportu i młodzieży na szczeblu europejskim. Takie platformy powinny być przyjazne dla użytkowników i dostępne w rozumieniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102⁽¹⁸⁾. [Popr. 38]

- (28) Program powinien przyczynić się do zwiększenia przejrzystości oraz **automatycznego wzajemnego** uznawania umiejętności, **kompetencji, kwalifikacji i kwalifikacji dyplomów**, a także transferu punktów lub jednostek efektów **innych poświadczeń wyników** uczenia się, pobudzać zapewnienie jakości oraz wspierać walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, zarządzanie umiejętnościami i doradztwo. W tym kontekście program powinien również zapewniać wsparcie punktom kontaktowym i sieciom na szczeblu krajowym i unijnym, które ~~ułatwiają~~ **udzielają informacji i pomocy potencjalnym uczestnikom, tym samym ułatwiając** ogólnoeuropejską wymianę, a także rozwój elastycznych ścieżek uczenia się między różnymi dziedzinami kształcenia, szkolenia i młodzieży oraz między systemami formalnymi i pozaformalnymi. [Popr. 39]
- (29) Program powinien wykorzystać potencjał byłych uczestników programu „Erasmus+” i w szczególności wspierać działalność sieci absolwentów, ambasadorów i uczestników projektu Europeers, przez zachęcanie ich do działania jako propagatorzy programu.
- (29a) **Program powinien uwzględniać w szczególności walidację i uznawanie okresów kształcenia i szkolenia za granicą, w tym kształcenia na poziomie szkoły średniej. W tym względzie przyznawanie dotacji powinno być powiązane z procedurami oceny jakości, opisem wyników uczenia się oraz pełnym stosowaniem zalecenia Rady z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie europejskich ram dotyczących jakości i skutecznego przygotowania zawodowego⁽¹⁹⁾, zalecenia Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego⁽²⁰⁾, a także europejskich narzędzi, które przyczyniają się do uznawania uczenia się za granicą i zapewniają wysokiej jakości uczenie się, takich jak europejskie ramy kwalifikacji (ERK), europejski rejestr agencji ds. zapewniania jakości (EQAR), europejski system transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET) i europejskie ramy zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym (EQAVET). [Popr. 40]**
- (30) Jako sposób zagwarantowania współpracy z innymi unijnymi instrumentami i wsparcia innych unijnych polityk, należy zaoferować możliwości w zakresie mobilności osobom w różnych sektorach działalności, na przykład sektorze publicznym i **prywatnym**, rolnictwie i przedsiębiorstwach, aby umożliwić im zdobycie doświadczeń edukacyjnych **w ramach szkolenia, stażu lub edukacji** za granicą, pozwalających – na każdym etapie życia – na wzrost i rozwój ~~zawodowy, ale również~~ osobisty, w szczególności dzięki większej świadomości ich tożsamości europejskiej i lepszemu rozumieniu europejskiej różnorodności kulturowej, **ale również zawodowy, zwłaszcza dzięki zdobyciu nowych umiejętności przydatnych na rynku pracy**. Program powinien zapewniać pojedynczy punkt kontaktowy dla unijnych systemów mobilności o silnym wymiarze edukacyjnym, upraszczając ofertę tych systemów dla beneficjentów i osób uczestniczących w takich działaniach. Należy ułatwić rozszerzenie zasięgu projektów ~~Erasmus~~ **Erasmus+**; należy również wdrożyć konkretne środki, aby pomóc promotorom projektów ~~Erasmus~~ **Erasmus+** w ubieganiu się o dotacje lub wykorzystaniu efektu synergii płynącego ze wsparcia w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz programów związanych z migracją, bezpieczeństwem, sprawiedliwością i obywatelstwem, zdrowiem, **mediami** i kulturą **oraz z Europejskim Korpusem Solidarności**. [Popr. 41]
- (31) Duże znaczenie ma stymulowanie nauczania, uczenia się i badań w dziedzinie integracji europejskiej **oraz przyszłych unijnych wyzwań i możliwości**, a także promowanie dyskusji dotyczących tych zagadnień dzięki wspieraniu działań „Jean Monnet” ~~w zakresie szkolnictwa wyższego, ale także w innych~~ **we wszystkich** dziedzinach kształcenia i szkolenia. Wzmacnianie poczucia tożsamości europejskiej **przynależności do Europy** i zaangażowania ma

⁽¹⁸⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego (Dz.U. L 327 z 2.12.2016, s. 1).

⁽¹⁹⁾ Dz.U. C 153 z 2.5.2018, s. 1.

⁽²⁰⁾ Dz.U. C 398 z 22.12.2012, s. 1.

Czwartek, 28 marca 2019 r.

szczególne znaczenie w okresie, kiedy próbie poddawane są wspólne wartości **biorąc pod uwagę wyzwania dotyczące wspólnych wartości**, na których opiera się Unia i które stanowią element ~~naszej wspólnej~~ tożsamości europejskiej, a także ~~kiedy biorąc pod uwagę~~, że obywatele wykazują niski poziom zaangażowania. Program powinien nadal przyczynić się do rozwoju doskonałości w obszarze badań z dziedziny integracji europejskiej, **a jednocześnie zwiększać zaangażowanie szerszej społeczności osób uczących się i opinii publicznej w integrację europejską.** [Popr. 42]

- (32) Program ten ~~odzwierciedlający znaczenie, jakie ma przeciwdziałanie zmianie~~ **powinien być zgodny z głównym celem porozumienia paryskiego dotyczącego wzmocnienia światowej reakcji na zmianę** klimatu. Zgodnie z ~~zobowiązaniem zobowiązaniami~~ Unii do wdrożenia porozumienia paryskiego i ~~osiągnięcia w dążeniu do~~ **osiągnięcia** wyznaczonych przez Organizację Narodów Zjednoczonych celów zrównoważonego rozwoju –, **program ten przyczyni się do ujednolicenia uwzględnienia działań w zakresie dziedziny klimatu i zrównoważonego rozwoju** w strategiach Unii ~~oraz i~~ do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest przeznaczenie 25 % wydatków z budżetu unijnego na wsparcie celów w zakresie klimatu **w okresie obowiązywania wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 oraz celu rocznego na poziomie 30 % jak najszybciej, a najpóźniej do 2027 r.** Stosowne działania zostaną określone podczas opracowania i wdrażania programu i ponownie ocenione w kontekście odpowiednich ocen i przeglądu. [Popr. 43]
- (32a) **Biorąc pod uwagę rolę Unii jako podmiotu działającego na arenie międzynarodowej i zgodnie z programem działań Organizacji Narodów Zjednoczonych na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 oraz zobowiązaniami podjętymi przez państwa członkowskie podczas konferencji Rio+20, program powinien uwzględniać mające włączający charakter, sprawiedliwe, wysokiej jakości kształcenie i uczenie się przez całe życie, w tym w uznaniu kluczowej roli, jaką edukacja odgrywa w zwalczaniu ubóstwa. Program powinien również przyczynić się do realizacji agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju dzięki wspieraniu wysiłków służących rozwijaniu umiejętności niezbędnych do zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz edukowania społeczeństwa na temat zrównoważoności, ochrony środowiska i zmiany klimatu w drodze kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego.** [Popr. 44]
- (33) Niniejsze rozporządzenie określa pulę środków finansowych na ~~przedmiotowy program~~ **cały okres realizacji przedmiotowego programu**, które stanowią główną kwotę odniesienia w rozumieniu [odniesienie zostanie zaktualizowane w stosownych przypadkach pkt 17 porozumienia międzyinstytucjonalnego pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami⁽²¹⁾] dla Parlamentu Europejskiego i Rady podczas rocznej procedury budżetowej. **Od 2021 r. należy zapewnić znaczące zwiększenie rocznego budżetu programu w porównaniu z ostatnim rokiem wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020, a następnie liniowy i stopniowy wzrost przydziałów rocznych. Taki profil budżetowy pomoże zapewnić szerszy dostęp od samego początku okresu obowiązywania wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 oraz uniknąć w końcowych latach nieproporcjonalnych zwyżek, których absorpcja może okazać się trudna.** [Popr. 45]
- (34) W ramach podstawowej puli środków na działania, którymi zarządzają agencje krajowe, w dziedzinie kształcenia i szkolenia należy określić podział minimalnego przydziału dla danego sektora (szkolnictwo wyższe, edukacja szkolna, kształcenie i szkolenie zawodowe oraz kształcenie dorosłych), aby zagwarantować masę krytyczną środków na realizację zakładanego produktu i wyników w każdym z tych sektorów. **Dokładny przydział środków budżetowych z podziałem na akcje i inicjatywy powinien zostać określony w programie prac.** [Popr. 46]
- (35) Do przedmiotowego programu zastosowanie ma rozporządzenie (UE, Euratom) nr [nowe RF] („rozporządzenie finansowe”) ⁽²²⁾. Określa ono zasady wykonania budżetu Unii, w tym zasady dotyczące dotacji, nagród, zamówień i wykonania pośredniego.
- (36) Rodzaje finansowania i metody wdrażania na podstawie tego rozporządzenia powinny być wybierane w zależności od ich możliwości osiągnięcia szczegółowych celów działań i zapewnienia rezultatów, biorąc pod uwagę w szczególności koszty kontroli, obciążenie administracyjne oraz przewidywane ryzyko nieprzestrzegania przepisów. Pod uwagę należy wziąć korzystanie z płatności ryczałtowych, stawek ryczałtowych i kosztów jednostkowych, a także formę finansowania niepowiązanego z kosztami, o którym mowa w art. [125 ust. 1] rozporządzenia finansowego. **Przy wdrażaniu programu należy przestrzegać zasad przejrzystości, równego traktowania i niedyskryminacji, określonych w rozporządzeniu finansowym.** [Popr. 47]

⁽²¹⁾ Dz.U. L [...] z [...], s. [...].

⁽²²⁾ Dz.U. L [...] z [...], s. [...].

Czwartek, 28 marca 2019 r.

- (37) Państwa trzecie będące członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) mogą uczestniczyć w programie w ramach współpracy ustanowionej na mocy Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG), które przewiduje wprowadzenie w życie programów Unii w drodze decyzji wydanej na mocy tego porozumienia. Państwa trzecie mogą uczestniczyć w programie również na podstawie innych instrumentów prawnych. Niniejsze rozporządzenie powinno przyznawać niezbędne uprawnienia i prawa dostępu właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu, pozwalające im na całościowe wykonywanie ich odpowiednich kompetencji. Pełny udział państw trzecich w programie powinien podlegać warunkom ustanowionym w porozumieniach szczegółowych obejmujących kwestię uczestnictwa zainteresowanego państwa trzeciego w programie. Ponadto pełny udział wymaga ustanowienia agencji narodowej i zarządzania niektórymi działaniami w ramach programu na szczeblu pozacentralnym. Osoby i podmioty z państw trzecich, które nie są stowarzyszone z programem, powinny mieć możliwość uczestnictwa w ~~niektórych~~ działaniach programu, jak określono w programie prac i opublikowanych przez Komisję zaproszeniach do składania wniosków. Przy realizacji programu można wziąć pod uwagę szczególne ustalenia dotyczące osób fizycznych i podmiotów z minipaństw europejskich. [Popr. 48]
- (38) Zgodnie z **art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)** i z komunikatem Komisji „Silniejsze i odnowione partnerstwo strategiczne z regionami najbardziej oddalonymi UE”⁽²³⁾ (**komunikat o strategicznym partnerstwie**) w programie należy uwzględnić szczególną sytuację tych regionów. Wprowadzone zostaną środki w celu zwiększenia udziału regionów najbardziej oddalonych we wszystkich działaniach. Należy wspierać wymiany w ramach programów wspierania mobilności i współpracę między osobami i organizacjami z tych regionów i państw trzecich, w szczególności państw sąsiadujących. Takie działania będą monitorowane i regularnie poddawane ocenie. [Popr. 49]
- (38a) *W komunikacie o strategicznym partnerstwie Komisja uznała, że większa mobilność osób uczących się oraz pracowników sektora kształcenia i szkolenia, w szczególności w ramach programu Erasmus+, byłaby niezwykle korzystna dla regionów najbardziej oddalonych, a także zobowiązała się, by w jeszcze większym stopniu dostosować wsparcie finansowe do potrzeb uczestników podróżujących do regionów najbardziej oddalonych i z tych regionów, utrzymując szczególne zasady finansowania dla tych regionów w ramach programu Erasmus+, oraz by zbadać możliwości rozszerzenia współpracy regionalnej w ramach programu Erasmus+ w celu dalszego zachęcania do mobilności między regionami najbardziej oddalonymi a sąsiadującymi państwami trzecimi, a także by wykorzystywać Europejski Fundusz Społeczny Plus jako uzupełnienie programu Erasmus+.* [Popr. 51]
- (39) Zgodnie z [odniesienie zostanie zaktualizowane w stosownych przypadkach zgodnie z nową decyzją w sprawie krajów i terytoriów zamorskich art. 94 decyzji Rady 2013/755/WE⁽²⁴⁾] osoby i podmioty z siedzibą w krajach i terytoriach zamorskich kwalifikują się do finansowania z zastrzeżeniem zasad i celów programu oraz ewentualnych uzgodnień mających zastosowanie do państwa członkowskiego, z którym dany kraj lub terytorium zamorskie są powiązane. Przy realizacji programu należy wziąć pod uwagę ograniczenia wynikające z oddalenia tych państw lub terytoriów, a ich udział powinien być monitorowany i regularnie poddawany ocenie.
- (40) ~~Zgodnie z rozporządzeniem finansowym, Komisja powinna przyjąć programy~~ **Program powinien zapewniać ciągłość pod względem celów i priorytetów. Jednakże biorąc pod uwagę, że program ma być wdrażany w okresie siedmiu lat, konieczne jest zapewnienie pewnego stopnia elastyczności, aby umożliwić dostosowywanie go do zmieniających się realiów i priorytetów politycznych w obszarze kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu. Niniejsze rozporządzenie nie definiuje zatem szczegółowo sposobu projektowania poszczególnych inicjatyw oraz nie przesądza z góry o wszystkich priorytetach politycznych i odpowiednich priorytetach budżetowych na okres następujących siedmiu lat. Zamiast tego wtórne wybory strategiczne i priorytety, w tym szczegóły konkretnych nowych inicjatyw, powinny być określane za pomocą programów prac zgodnie z rozporządzeniem finansowym. Przy opracowywaniu nowych inicjatyw należy wyciągnąć wnioski z wcześniejszych i poinformować o nich Parlament Europejski bieżących inicjatyw pilotażowych w tej dziedzinie, a także uwzględniać europejską wartość dodaną zarówno pod względem treści, jak i Radę struktury inicjatywy.** Program prac powinien także określać środki niezbędne do ich wdrożenia zgodnie z celami ogólnymi i szczegółowymi programu, kryteria wyboru i przyznania dotacji, a także inne wymagane elementy. Programy prac i wszelkie ich zmiany powinny zostać przyjęte w drodze aktu delegowanego. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła

⁽²³⁾ COM(2017)0623.

⁽²⁴⁾ Decyzja Rady 2013/755/UE z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską („decyzja o stowarzyszeniu zamorskim”) (Dz.U. L 344 z 19.12.2013, s. 1).

Czwartek, 28 marca 2019 r.

stosowne konsultacje, w tym na podstawie aktów wykonawczych poziomie ekspertów oraz w porozumieniu z agencjami narodowymi i zainteresowanymi podmiotami krajowymi, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z procedurą sprawdzającą zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa. W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych. [Popr. 51]

- (40a) Komisja we współpracy z agencjami narodowymi powinna monitorować wdrażanie programu i przedstawiać sprawozdania na ten temat, zarówno w okresie realizacji programu, jak i po jego zakończeniu. Ocena końcowa programu powinna być przeprowadzona terminowo, tak aby mogła zostać odpowiednio uwzględniona w przeglądzie śródk okresowym programu, który go zastąpi. W szczególności Komisja powinna przeprowadzić przegląd śródk okresowy programu, wraz z opracowaniem w stosownym przypadku wniosku ustawodawczego dotyczącego zmiany rozporządzenia. [Popr. 52]
- (41) Zgodnie z pkt 22 i 23 Porozumienia międzyinstytucjonalnego na rzecz lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. ⁽²⁵⁾ zachodzi potrzeba oceny programu w oparciu o informacje zgromadzone w kontekście konkretnych wymogów dotyczących monitorowania, przy czym należy unikać nadmiernej regulacji i obciążeń administracyjnych, zwłaszcza względem państw członkowskich beneficjentów. Takie wymogi powinny obejmować konkretne mierzalne i realistyczne wskaźniki, które można poddać pomiarom w czasie i wykorzystać do oceny efektów programu w terenie. [Popr. 53]
- (42) Należy zapewnić odpowiednie działania informacyjne, reklamę i rozpowszechnianie możliwości i wyników działań objętych wsparciem w ramach programu, na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym. Działania informacyjne, reklama i upowszechnianie powinny być realizowane przez wszystkie organy wdrażające program, w tym, w stosownych przypadkach, przy wsparciu innych kluczowych odpowiednich zainteresowanych stron. [Popr. 54]
- (43) ~~W celu zapewnienia większej skuteczności informowania ogółu społeczeństwa oraz w celu wzmocnienia efektu synergii między działaniami informacyjnymi podejmowanymi z inicjatywy Komisji, zasoby przydzielone na działania informacyjne na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny obejmować również instytucjonalne przekazywanie informacji na temat priorytetów politycznych Unii, pod warunkiem, że są one związane z ogólnym celem niniejszego rozporządzenia. [Popr. 55]~~
- (44) Aby zapewnić skuteczne i sprawne wdrożenie niniejszego rozporządzenia, program powinien w jak największym stopniu wykorzystywać już istniejące mechanizmy realizacji. Należy zatem powierzyć ~~wdrażaniem~~ wdrażanie programu Komisji oraz agencjom narodowym, które powinny zapewnić jednolite i jednoznaczne stosowanie zasad programu w całej Unii i przez cały czas. W tym celu oraz w celu zapewnienia skutecznego wdrażania programu Komisja i agencje narodowe powinny współpracować, w porozumieniu z zainteresowanymi stronami, w celu opracowania spójnych, prostych, wysokiej jakości procedur oraz ułatwienia wymiany dobrych praktyk, które mogą poprawić jakość projektów realizowanych w ramach programu. Gdy jest to możliwe i aby zmaksymalizować efektywność, agencja krajowa może być tym samym podmiotem, który wyznaczono do zarządzania poprzednim programem. Zakres oceny zgodności *ex ante* powinien być ograniczony do wymogów, które są nowe i szczególne dla programu, chyba, że jest to uzasadnione, jak w przypadku poważnych niedociągnięć lub nienależytego wykonania po stronie właściwej agencji narodowej. [Popr. 56]
- (44a) W celu zachęcenia organizatorów projektów, którzy nie posiadają doświadczenia w zakresie unijnych programów finansowania, do ubiegania się o finansowanie, Komisja i agencje narodowe powinny udzielać porad i wsparcia oraz powinny zadbać o to, aby procedury składania wniosków były jak najjaśniejsze i najprostsze. Przewodnik po programie powinien zostać udoskonalony tak, aby był przyjazny dla użytkownika i zrozumiały, a formularze wniosków powinny być proste i udostępniane na czas. W celu dalszej modernizacji i harmonizacji procesu składania wniosków należy opracować wspólne, wielojęzyczne narzędzie stanowiące punkt kompleksowej obsługi dla beneficjentów programu i osób zaangażowanych w zarządzanie programem. [Popr. 57]
- (44b) Zasadniczo wnioski o dotacje i wnioski dotyczące projektów powinny być składane do agencji narodowej państwa, w którym ma siedzibę organizacja składająca wniosek, a agencja ta powinna nimi administrować. Jednak w drodze odstępstwa wnioski o dotacje i wnioski dotyczące projektów w odniesieniu do działań organizowanych przez sieci ogólnounijne oraz organizacje europejskie i międzynarodowe powinny być przedkładane Komisji i administrowane bezpośrednio przez nią. [Popr. 58]

(25) Porozumienie międzyinstytucjonalne pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa (Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1).

Czwartek, 28 marca 2019 r.

- (45) Aby zapewnić skuteczne zarządzanie finansowe oraz pewność prawa w każdym państwie uczestniczącym, każda władza krajowa powinna wyznaczyć niezależny podmiot audytowy. Gdy jest to możliwe i aby zmaksymalizować wydajność, niezależny podmiot audytowy powinien być tym samym podmiotem, który wyznaczono do działań objętych poprzednim programem.
- (46) Państwa członkowskie powinny dążyć do podejmowania wszelkich odpowiednich środków w **podejmować wszelkie odpowiednie środki** w celu usunięcia prawnych i administracyjnych przeszkód ~~we właściwym funkcjonowaniu~~ **mogących uniemożliwić dostęp do programu lub utrudniać jego właściwe funkcjonowanie**. Obejmuje to rozwiązanie – tam, gdzie to możliwe i bez uszczerbku dla prawa Unii w zakresie wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich – kwestii powodujących trudności z uzyskaniem wiz i dokumentów pobytowych. Zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801⁽²⁶⁾, państwa członkowskie zachęca się do ustanowienia przyspieszonych procedur przyjmowania. **[Popr. 59]**
- (47) System sprawozdawczości dotyczącej realizacji celów zapewnia wydajne, skuteczne i terminowe gromadzenie danych na odpowiednim poziomie szczegółowości na potrzeby monitorowania realizacji i oceny programu. Takie dane powinny być przekazywane Komisji w sposób zgodny z właściwymi przepisami o ochronie danych.
- (48) ~~W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁽²⁷⁾.~~ **[Popr. 60]**
- (49) Aby uprościć wymagania wobec beneficjentów, należy w możliwie najszerszym zakresie stosować uproszczone dotacje w formie płatności ryczałtowych, kosztów jednostkowych oraz stawek ryczałtowych. ~~W uproszczonych dotacjach~~ **Zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami oraz w celu uproszczenia administrowania programem, płatności ryczałtowe na podstawie odnośnego projektu powinny być wykorzystywane na potrzeby działań w zakresie mobilności we wszystkich sektorach. Uproszczone dotacje** na działania programu w zakresie mobilności, których wysokość określa Komisja, należy ~~uwzględnić koszty~~ **regularnie poddawać przeglądowi i dostosowywać do kosztów** życia i utrzymania w państwie i regionie przyjmującym. Komisja i agencje narodowe państw wysyłających powinny mieć możliwość dostosowania tych uproszczonych dotacji na podstawie obiektywnych kryteriów, w szczególności celem zapewnienia dostępu osobom o mniejszych szansach. Należy też zachęcać państwa członkowskie, aby zgodnie z prawem krajowym zwalniały dotacje z jakiegokolwiek opodatkowania i kosztów socjalnych. Takie samo zwolnienie należy stosować wobec podmiotów publicznych lub prywatnych, udzielających takiego wsparcia finansowego zainteresowanym osobom. **[Popr. 61]**
- (50) Zgodnie z rozporządzeniem finansowym, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013⁽²⁸⁾, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96⁽²⁹⁾ i rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939⁽³⁰⁾ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym, ich wykrywania, korygowania i dochodzenia, a także odzyskiwania środków straconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania sankcji administracyjnych. W szczególności, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 883/2013 i rozporządzeniem (Euratom, WE) nr 2185/96 Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może prowadzić dochodzenia, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne nielegalne działanie, naruszające interesy finansowe Unii. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) może

⁽²⁶⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze au pair (Dz.U. L 132 z 21.5.2016, s. 21).

⁽²⁷⁾ ~~Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).~~

⁽²⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

⁽²⁹⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

⁽³⁰⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (EPPO) (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

Czwartek, 28 marca 2019 r.

prowadzić dochodzenia i ścigać nadużycia finansowe i inne nielegalne działania naruszające interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371⁽³¹⁾. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, w pełni współpracują w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznają konieczne prawa i dostęp Komisji, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych, Prokuraturze Europejskiej i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu oraz zapewniają, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.

- (51) Konieczne jest zapewnienie komplementarności działań prowadzonych w ramach programu wobec działań podejmowanych przez państwa członkowskie oraz wobec innych działań unijnych, zwłaszcza w obszarach edukacji, kultury i mediów, młodzieży i solidarności, zatrudnienia i włączenia społecznego, badań naukowych i innowacji, przemysłu i przedsiębiorczości, rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich z naciskiem na młodych rolników, polityki spójności, polityki regionalnej oraz współpracy międzynarodowej i rozwoju.
- (52) Podczas gdy ramy regulacyjne umożliwiły państwom członkowskim i regionom stworzenie już w poprzednim okresie programowania synergii między programem Erasmus+ a innymi instrumentami unijnymi, na przykład europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi, które również wspierają jakościowy rozwój systemów kształcenia, szkolenia i młodzieży w Unii, ten potencjał był dotychczas niedostatecznie wykorzystywany, ograniczając w ten sposób systemowe skutki projektów i wpływ na politykę. Na szczeblu krajowym należy zapewnić skuteczną komunikację i współpracę między instytucjami krajowymi odpowiedzialnymi za zarządzanie tymi różnymi instrumentami, aby zmaksymalizować ich właściwy wpływ. Program powinien umożliwić aktywną współpracę z tymi instrumentami, **w szczególności przez zadbanie o to, by wysokiej jakości wniosek, który nie może być finansowany w ramach programu ze względu na niewystarczające środki finansowe, mógł zostać wzięty pod uwagę do celów finansowania, w drodze uproszczonej procedury, w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych. W celu uproszczenia procedury w odniesieniu do takich działań powinna istnieć możliwość przyznania im „pieczęci doskonałości” w uznaniu ich wysokiej jakości. Taka komplementarność między programami powinna umożliwić zwiększenie ogólnych wskaźników powodzenia projektów.** [Popr. 62]
- (52a) **W celu maksymalnego zwiększenia skuteczności unijnego wsparcia w zakresie finansowania i polityki ważne jest, aby w spójny sposób sprzyjać synergii i komplementarności we wszystkich odpowiednich programach. Takie synergii i komplementarność nie powinny prowadzić do zarządzania funduszami przeznaczonymi na program Erasmus+ poza strukturą programu ani też do wykorzystywania funduszy do realizacji innych celów niż cele określone w niniejszym rozporządzeniu. Wszelkie synergii i komplementarność powinny skutkować uproszczonymi procedurami składania wniosków na poziomie wdrażania programu.** [Popr. 63]
- (53) W celu przeglądu lub uzupełnienia wskaźników wykonania programu uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) należy przekazać Komisji w odniesieniu do załącznika. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa. W szczególności, aby zapewnić udział na równych zasadach Parlamentu Europejskiego i Rady w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te powinny otrzymać wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (54) Należy zapewnić prawidłowe zamknięcie poprzedniego programu, w szczególności w odniesieniu do kontynuowania wieloletnich ustaleń w zakresie zarządzania nim, takich jak finansowanie pomocy technicznej i administracyjnej. Od dnia 1 stycznia 2021 r. pomoc techniczna i administracyjna powinna zapewnić, w stosownych przypadkach, zarządzanie działaniami, które nie zostały jeszcze zakończone w ramach poprzedniego programu do dnia 31 grudnia 2020 r.
- (55) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych i jest zgodne z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. W szczególności, celem niniejszego rozporządzenia jest zapewnienie pełnego przestrzegania prawa do równości kobiet i mężczyzn oraz prawa do niedyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację

(31) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

Czwartek, 28 marca 2019 r.

seksualną, a także wspieranie stosowania art. 21 i 23 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. **W związku z powyższym program powinien aktywnie wspierać inicjatywy mające na celu szerzenie świadomości i propagowanie pozytywnego postrzegania wszelkich grup, które mogą być przedmiotem dyskryminacji, oraz wspieranie równości płci. Powinien on również wspierać wysiłki mające na celu rozwiązanie problemu luki edukacyjnej i szczególnych trudności, z jakimi borykają się Romowie, przez ułatwienie im pełnego i aktywnego udziału w programie. Poszanowanie praw i zasad uznanych w szczególności w Karcie praw podstawowych UE powinno być uwzględniane w całym procesie planowania, wdrażania, monitorowania i oceny programu.** [Popr. 64]

- (56) Do niniejszego rozporządzenia zastosowanie mają horyzontalne przepisy finansowe przyjęte przez Parlament Europejski i Radę na podstawie art. 322 TFUE. Przepisy te, ustanowione rozporządzeniem finansowym, określają w szczególności procedurę ustanawiania i wykonania budżetu w drodze dotacji, zamówień, nagród i wykonania pośredniego oraz przewidują kontrole wykonywania obowiązków przez podmioty upoważnione do działań finansowych. Przepisy przyjęte na podstawie art. 322 TFUE dotyczą również ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich, jako że poszanowanie praworządności jest niezbędnym warunkiem wstępnym należytego zarządzania finansami i skutecznego unijnego finansowania.
- (57) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na jego transnarodowy charakter, duże rozmiary i szeroki zasięg geograficzny finansowanych działań w zakresie mobilności i współpracy, jego wpływ na dostęp do mobilności edukacyjnej i szerzej ujmując – na integrację europejską, a także jego wzmocniony wymiar międzynarodowy mogą być lepiej osiągnięte na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (58) Rozporządzenie (UE) nr 1288/2013 należy uchylić z dniem 1 stycznia 2021 r.
- (59) Celem zapewnienia kontynuacji wsparcia finansowego na podstawie programu, niniejsze rozporządzenie powinno być stosowane od dnia 1 stycznia 2021 r. ,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się program „~~Erasmus~~ **Erasmus+**” – program działań Unii w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu („program”).

Określa się w nim cele programu, budżet na lata 2021–2027, formy finansowania unijnego oraz zasady dotyczące przyznawania takiego finansowania.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „uczenie się przez całe życie” oznacza wszystkie formy uczenia się (formalne, pozaformalne i nieformalne) odbywającego się na wszystkich etapach życia, w tym wczesną edukację i opiekę nad dzieckiem, kształcenie ogólne, kształcenie i szkolenie zawodowe, kształcenie na poziomie wyższym i kształcenie dorosłych, którego wynikiem jest rozwój **lub uaktualnienie** wiedzy, umiejętności, **kompetencji** i podejść lub uczestnictwo w społeczeństwie w perspektywie osobistej, obywatelskiej, kulturowej, społecznej lub zawodowej; uczenie się przez całe życie obejmuje również korzystanie z usług poradnictwa pedagogiczno-psychologicznego i zawodowego; [Popr. 65]

Czwartek, 28 marca 2019 r.

- 2) „mobilność edukacyjna” oznacza fizyczne przeniesienie się do państwa innego niż państwo zamieszkania w celu podjęcia studiów, szkolenia, **w tym zmiany lub innego rodzaju podnoszenia kwalifikacji czy uczenia się pozaformalnego i nieformalnego. ; może ona przyjąć formę stażu, praktyk zawodowych, wymiany młodzieży, nauczania lub uczestniczenia w doskonaleniu zawodowym**; mobilności mogą towarzyszyć takie środki jak wsparcie językowe, **z uwzględnieniem języków migowych**, i szkolenia językowe lub może ona być uzupełniona o **dostępne** e-uczenie się lub współpracę wirtualną. ~~W pewnych określonych przypadkach może ona przyjąć formę uczenia się za pomocą wykorzystania narzędzi technologii informacyjnej i komunikacji;~~ [Popr. 66]
- 2a) „uczenie się wirtualne” oznacza nabywanie umiejętności i wiedzy dzięki stosowaniu narzędzi informacyjnych i komunikacyjnych; [Popr. 67]
- 2b) „kształcenie mieszane” oznacza nabywanie umiejętności i wiedzy dzięki połączeniu narzędzi kształcenia i szkolenia wirtualnego oraz tradycyjnych metod kształcenia i szkolenia; [Popr. 68]
- 3) „uczenie się pozaformalne” oznacza dobrowolne uczenie się, które odbywa się poza formalnym kształceniem i szkoleniem poprzez ukierunkowane działania (pod względem celu, metod i ram czasowych) oraz z wykorzystaniem pewnych form pomocy w nauce;
- 4) „uczenie się nieformalne” oznacza uczenie się wynikające z codziennych działań i doświadczeń, które nie jest zorganizowane ani ustrukturyzowane poprzez cele, czas uczenia się ani wsparcie w uczeniu się. Z perspektywy uczącego się może być ono niezamierzone;
- 5) „osoby młode” oznacza osoby w wieku od 13 do 30 lat;
- 6) „sport masowy” oznacza sport w formie zorganizowanej, uprawiany ~~na poziomie lokalnym przez amatorów oraz sport dla wszystkich~~ **regularnie przez sportowców-amatorów w każdym wieku w celach zdrowotnych, edukacyjnych lub społecznych**; [Popr. 69]
- 7) „student” oznacza każdą osobę odbywającą studia w instytucji szkolnictwa wyższego, w tym studia krótkoterminowe, studia licencjackie, magisterskie, doktoranckie lub na poziomie im równoważnym. ~~Definicja ta obejmuje również niedawnych absolwentów,~~ **bądź każdego absolwenta takiej instytucji, który ukończył w niej naukę w okresie poprzednich 24 miesięcy**; [Popr. 70]
- 8) „kadra” oznacza wszelkie osoby, które zawodowo albo na zasadzie wolontariatu zajmują się kształceniem **na każdym poziomie**, szkoleniem lub uczeniem się pozaformalnym; pojęcie to może obejmować profesorów, nauczycieli, osoby prowadzące szkolenie, **nauczców**, kadrę kierowniczą szkół, osoby pracujące z młodzieżą, ~~trenerów sportowych~~, pracowników niebędących nauczycielami oraz inne osoby zawodowo zaangażowane w promowanie uczenia się; [Popr. 71]
- 8a) „pracownicy sportowi” **oznaczają osoby lub grupy osób zaangażowanych w nauczanie lub prowadzenie treningów drużynowych lub indywidualnych dla sportowców lub zarządzanie treningami, za wynagrodzeniem lub na zasadzie wolontariatu**; [Popr. 72]
- 9) „osoba ucząca się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego” oznacza każdą osobę kształcąca się w ramach programu kształcenia i szkolenia zawodowego, także ustawicznego, na jakimkolwiek poziomie od poziomu wykształcenia średniego do poziomu pomaturalnego. ~~Definicja ta obejmuje również osoby, które niedawno ukończyły takie programy~~ **Lub każdą osobę, która ukończyła taki program w ciągu poprzednich 24 miesięcy**; [Popr. 73]
- 10) „uczeń” oznacza każdą osobę przyjętą w celu pobierania nauki do instytucji zapewniającej kształcenie ogólne na każdym poziomie od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem do wykształcenia średniego II stopnia **lub każdą osobę uczącą się poza strukturami instytucjonalnymi, uznanej uznana** przez ~~władze krajowe~~ **właściwe organy** za kwalifikujące **kwalifikującą** się do uczestnictwa w programie na odpowiednio podlegających tym władzom terytoriach; [Popr. 74]
- 11) „kształcenie dorosłych” oznacza wszelką formę kształcenia pozazawodowego osób dorosłych po zakończeniu przez nich kształcenia formalnego, bez względu na to, czy jest prowadzone w systemie formalnym, pozaformalnym lub nieformalnym;
- 12) „państwo trzecie niestowarzyszone z programem” oznacza państwo trzecie, które nie uczestniczy w pełni w programie, lecz którego podmioty prawne mogą na zasadzie wyjątku korzystać z programu w należycie uzasadnionych przypadkach leżących w interesie Unii; [Popr. 75]

Czwartek, 28 marca 2019 r.

- 13) „państwo trzecie” oznacza państwo, które nie jest państwem członkowskim;
- 14) „partnerstwo” oznacza umowę między grupą instytucji lub organizacji w celu przeprowadzenia wspólnych działań i projektów;
- 15) „wspólne studia magisterskie **lub doktoranckie**” oznaczają zintegrowany program studiów oferowany przez co najmniej dwie instytucje szkolnictwa wyższego, który kończy się jednym dyplomem wydawanym i podpisywanym łącznie przez wszystkie uczestniczące w nim instytucje oraz oficjalnie uznawanym w państwach, w których instytucje te mają siedzibę; [Popr. 76]
- 16) „międzynarodowy” odnosi się do wszelkich działań angażujących co najmniej jedno państwo trzecie niestowarzyszone z programem;
- 17) „współpraca wirtualna” oznacza wszelką formę współpracy z wykorzystaniem narzędzi technologii informacyjnej i komunikacji;
- 18) „instytucja szkolnictwa wyższego” oznacza każdy ~~rodzaj instytucji szkolnictwa wyższego~~ **podmiot, która** który zgodnie z prawem krajowym lub praktyką krajową przyznaje uznawane tytuły naukowe lub inne uznawane kwalifikacje na poziomie szkolnictwa wyższego, bez względu na brzmienie nazwy takiej instytucji, ~~jak również lub~~ każdy inny ~~rodzaj instytucji szkolnictwa wyższego~~ **porównywalny podmiot**, który władze krajowe uznają za kwalifikujący się do uczestnictwa w programie na odpowiednio podlegających tym władzom terytoriach; [Popr. 77]
- 19) „transgraniczny” dotyczy każdego działania, w które zaangażowane są co najmniej dwa państwa, które są państwami członkowskimi lub państwami trzecimi stowarzyszonymi z programem;
- 20) „działanie wspierające uczestnictwo młodzieży” oznacza działanie pozaszkolne prowadzone przez nieformalne grupy młodzieży lub organizacje młodzieżowe i charakteryzujące się podejściem opartym na uczeniu się pozaformalnym **lub nieformalnym oraz wsparciem dostępności i włączenia**; [Popr. 78]
- 21) „osoba pracująca z młodzieżą” oznacza zawodowego pracownika lub wolontariusza, zaangażowanego w uczenie się pozaformalne **lub nieformalne** i wspierającego osoby młode w ich **rozwoju** osobistym, **w tym w** rozwoju społeczno-edukacyjnym oraz doskonaleniu zawodowym **oraz w rozwoju ich kompetencji**; [Popr. 79]
- 22) „dialog UE z młodzieżą” oznacza dialog **z między politykami, decydentami, ekspertami, badaczami lub podmiotami społeczeństwa obywatelskiego, w stosownych przypadkach, a** osobami młodymi i organizacjami młodzieżowymi; ~~który stanowi on forum stałej, wspólnej refleksji nad priorytetami europejskiej współpracy na rzecz~~ **we wszystkich dziedzinach istotnych dla** młodzieży, **nad** jej realizacją i działaniami następczymi; [Popr. 80]
- ~~23) „państwo trzecie stowarzyszone z programem” oznacza państwo trzecie, które jest stroną umowy z Unią, umożliwiającą jego udział w programie, i które wypełnia wszystkie obowiązki określone w niniejszym rozporządzeniu w odniesieniu do państw członkowskich; [Popr. 81]~~
- 24) „podmiot prawny” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną utworzoną i uznaną za taką na mocy prawa krajowego, unijnego lub międzynarodowego, która posiada osobowość prawną i która – działając w swoim własnym imieniu – może wykonywać prawa i podlegać obowiązkom, albo podmiot nieposiadający osobowości prawnej zgodnie z art. [197 ust. 2 lit. c)] rozporządzenia finansowego;
- 25) „osoby o mniejszych szansach” oznaczają osoby ~~zmagające~~, **które znajdują** się z trudnościami uniemożliwiającymi im skuteczny dostęp **w niekorzystnej sytuacji pod względem dostępu** do możliwości oferowanych przez program z przyczyn ekonomicznych, społecznych, kulturowych, geograficznych lub zdrowotnych **programu z powodu różnych przeszkód wynikających na przykład z niepełnosprawności, problemów zdrowotnych, ze względu na trudności w nauce, pochodzenie ze środowisk migracyjnych lub z powodu niepełnosprawności, różnic kulturowych, sytuacji ekonomicznej, społecznej i geograficznej, w tym osoby ze społeczności zmarginalizowanych lub trudności zagrożonych dyskryminacją ze względu na którąkolwiek z przesłanek wymienionych w** ~~nawet~~ **art. 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej**; [Popr. 82]
- 26) „władza krajowa” oznacza organ odpowiedzialny na szczeblu krajowym za monitorowanie i nadzorowanie zarządzania programem w państwie członkowskim lub w państwie trzecim stowarzyszonym z programem;

Czwartek, 28 marca 2019 r.

- 27) „agencja narodowa” oznacza organ lub organy w państwie członkowskim lub państwie trzecim stowarzyszonym z programem, które są odpowiedzialne za zarządzanie realizacją programu na szczeblu krajowym. W danym państwie członkowskim lub państwie trzecim stowarzyszonym z programem może działać więcej niż jedna agencja narodowa;
- 27a) **„pieczęć doskonałości” oznacza znak wysokiej jakości przyznawany projektom złożonym w ramach programu, które uznaje się za zasługujące na finansowanie, ale które go nie otrzymały ze względu na ograniczenia budżetowe; uznaje ona wartość wniosku i wspiera poszukiwanie alternatywnych źródeł finansowania.** [Popr. 83]

Artykuł 3

Cele programu

1. Ogólnym celem programu jest wspieranie rozwoju edukacyjnego, zawodowego i osobistego w obszarze kształcenia, szkolenia, ~~młodzieży~~ **działalności młodzieżowej** i sportu, w **ramach uczenia się przez całe życie**, w Europie i poza nią, co przyczyni się do zrównoważonego wzrostu gospodarczego, tworzenia **wysokiej jakości** miejsc pracy i, spójności społecznej **i włączenia społecznego**, jak również ~~wzmocnienia~~ **a także do promowania aktywnej postawy obywatelskiej i umocnienia tożsamości europejskiej**. Jako taki program jest kluczowym instrumentem służącym budowie europejskiego obszaru edukacji, **napędzaniu innowacji w dziedzinie kształcenia i szkolenia**, wspieraniu ~~realizacji~~ europejskiej współpracy strategicznej w dziedzinie kształcenia i szkolenia, wraz z programami sektorowymi będącymi jej podstawą, zacieśnieniu współpracy w dziedzinie polityki młodzieżowej w ramach unijnej strategii na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 oraz rozwojowi europejskiego wymiaru sportu. [Popr. 84]

2. Program ma następujące cele szczegółowe:

- a) promowanie mobilności edukacyjnej, jak również współpracy, włączenia, **równości**, doskonałości, kreatywności i innowacji na szczeblu organizacji i polityki w dziedzinie kształcenia i szkolenia; [Popr. 85]
- b) promowanie mobilności edukacyjnej w zakresie uczenia się pozaformalnego i **nieformalnego, kształcenia międzykulturowego, krytycznego myślenia oraz** aktywnego udziału osób młodych, jak również współpracy, włączenia, **jakości**, kreatywności i innowacji na szczeblu organizacji i polityki w dziedzinie młodzieży; [Popr. 86]
- c) promowanie – **w ramach sportu masowego** – mobilności edukacyjnej ~~trenerów pracowników sportowych~~ **pracowników sportowych i pracowników sportowych młodzieży regularnie uprawiającej sport w zorganizowanych strukturach**, jak również współpracy, włączenia, kreatywności i innowacji na szczeblu organizacji sportowych i polityki w zakresie sportu; [Popr. 87]
- ca) **promowanie uczenia się przez całe życie przez stosowanie sektorowego podejścia między formalnymi, pozaformalnymi i nieformalnymi strukturami oraz wspieranie elastycznych ścieżek uczenia się.** [Popr. 88]

2a. **Program obejmuje wzmocniony wymiar międzynarodowy, który służy wspieraniu zewnętrznych działań Unii oraz jej celów rozwoju dzięki współpracy Unii z państwami trzecimi.** [Popr. 89]

3. Cele programu są realizowane za pomocą trzech następujących akcji kluczowych:

- a) mobilność edukacyjna („akcja kluczowa 1”);
- b) współpraca organizacji i instytucji („akcja kluczowa 2”); oraz
- c) wsparcie rozwoju polityki i współpracy („akcja kluczowa 3”).

Cele są również realizowane za pomocą działań „Jean Monnet”, jak określono w art. 7.

Wszystkie działania w ramach programu zawierają wyraźny komponent uczenia się, który przyczynia się do osiągnięcia celów programu określonych w niniejszym artykule. Opis działań wspieranych w ramach każdej akcji kluczowej znajduje się w rozdziale II (kształcenie i szkolenie), rozdziale III (młodzież) i rozdziale IV (sport). **Cele operacyjne i powiązane priorytety polityczne w odniesieniu do każdego działania są określone szczegółowo w programie prac, o którym mowa w art. 19.** [Popr. 90]

Czwartek, 28 marca 2019 r.

Artykuł 3a Europejska wartość dodana

1. *W ramach programu wspierane są jedynie te akcje i działania, które posiadają potencjalną europejską wartość dodaną i które przyczyniają się do osiągnięcia celów, o których mowa w art. 3.*
2. *Europejską wartość dodaną akcji i działań realizowanych w ramach programu zapewnia się na przykład za sprawą ich:*
 - a) *transnarodowego charakteru, w szczególności w odniesieniu do mobilności i współpracy ukierunkowanej na osiągnięcie trwałego wpływu systemowego;*
 - b) *komplementarności i synergii z innymi programami i strategiami politycznymi na szczeblu krajowym, unijnym i międzynarodowym;*
 - c) *wkładu w skuteczne wykorzystanie unijnych narzędzi przejrzystości i uznawalności;*
 - d) *wkładu w rozwój ogólnounijnych norm zapewniania jakości, w tym kart jakości;*
 - e) *wkładu w rozwój ogólnounijnych wspólnych norm w programach kształcenia i szkolenia;*
 - f) *wspierania dialogu międzykulturowego i międzywyznaniowego w całej Unii;*
 - g) *promowania wielojęzyczności w całej Unii; lub*
 - h) *wspierania europejskiego poczucia przynależności i umacniania wspólnego obywatelstwa europejskiego. [Popr. 91]*

ROZDZIAŁ II KSZTAŁCENIE I SZKOLENIE

Artykuł 4 Akcja kluczowa 1 Mobilność edukacyjna

W dziedzinie kształcenia i szkolenia program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 1:

- a) mobilność studentów i kadry instytucji szkolnictwa wyższego;
- b) mobilność osób uczących się i kadry w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego;
- c) mobilność uczniów i kadry szkół, **w tym nauczycieli wychowania przedszkolnego oraz pracowników wczesnej edukacji i opieki; [Popr. 92]**
- d) mobilność kadry organizacji kształcenia dorosłych **i uczących się dorosłych; [Popr. 93]**
- e) możliwości uczenia się języków obcych, w tym możliwości wspierające działania na rzecz mobilności.

W ramach programu wspierane są działania w zakresie uczenia się wirtualnego i nauczania mieszanego, które towarzyszą działaniom w zakresie mobilności określonym w ust. 1. Program służy również wsparciu takich środków dla osób, które nie mogą uczestniczyć w takich działaniach w zakresie mobilności.

W stosownych przypadkach Komisja zapewnia udostępnienie ogółowi społeczeństwa narzędzi uczenia się wirtualnego i mieszanego opracowanych w ramach programu. [Popr. 94]

Wsparcie może zostać przyznane na przygotowanie działań w zakresie mobilności określonych w niniejszym artykule, w tym, w razie potrzeby, na wizyty przygotowawcze. [Popr. 95]

Czwartek, 28 marca 2019 r.

Artykuł 5

Akcja kluczowa 2

Współpraca organizacji i instytucji

W dziedzinie kształcenia i szkolenia program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 2:

- a) partnerstwa **strategiczne** na rzecz współpracy i wymiany praktyk, w tym partnerstwa na małą skalę w celu promowania szerszego i bardziej włączającego dostępu do programu; [Popr. 96]
 - b) partnerstwa na rzecz doskonałości, w tym europejskie szkoły wyższe, centra doskonałości zawodowej i wspólne programy studiów magisterskich **i doktoranckich Erasmus Mundus; europejskie uniwersytety i centra doskonałości zawodowej obejmują co najmniej jeden podmiot z siedzibą w państwie członkowskim**; [Popr. 97]
 - c) partnerstwa na rzecz innowacji, **takie jak sojusze na rzecz kształcenia dorosłych**, aby wzmocnić zdolności innowacyjne Europy; [Popr. 98]
 - d) ~~platformy~~ **łatwo dostępne i przyjazne dla użytkownika platformy** internetowe i narzędzia ułatwiające współpracę wirtualną, w tym usługi wspierające program eTwinning oraz ePlatformę na rzecz uczenia się dorosłych w Europie, **narzędzia wspierające stosowanie uniwersalnego projektowania metod uczenia się, a także narzędzia ułatwiające mobilność, takie jak europejska legitymacja studencka, o której mowa w art. 25 ust. 7c**; [Popr. 99]
- da) ukierunkowane budowanie zdolności w dziedzinie szkolnictwa wyższego w państwach trzecich, które nie są stowarzyszone z programem.** [Popr. 100]

Artykuł 6

Akcja kluczowa 3

Wsparcie rozwoju polityki i współpracy

W dziedzinie kształcenia i szkolenia program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 3:

- a) opracowanie i wdrożenie programów unijnej polityki ogólnej i sektorowej w obszarze kształcenia i szkolenia, w tym przy wsparciu przez sieć Eurydice lub działania innych istotnych organizacji;
- b) wsparcie unijnych narzędzi i środków, które promują jakość, przejrzystość i, uznawanie **i uaktualnianie** kompetencji, umiejętności i kwalifikacji ⁽³²⁾; [Popr. 101]
- c) dialog merytoryczny i współpracę z **odpowiednimi** kluczowymi zainteresowanymi stronami, w tym sieciami obejmującymi całą Unię, ~~europejskimi~~ **europejskimi** organizacjami ~~pozarządowymi europejskimi~~ **europejskimi** i ~~organizacjami międzynarodowymi~~ w dziedzinie kształcenia i szkolenia, **oraz ich wspieranie**; [Popr. 102]
- d) **ukierunkowane** środki przyczyniające się do jakościowej ~~włączającej~~ **włączającej** ~~włączającej~~ **wysokiej jakości** realizacji programu; [Popr. 103]
- e) współpraca z innymi instrumentami Unii oraz wsparcie innych obszarów polityki unijnej;
- f) działania na rzecz rozpowszechniania i podnoszenia świadomości dotyczącej wyników i priorytetów polityki europejskiej, jak również samego programu.

⁽³²⁾ W szczególności **Europass** - jednolitych ram unijnych dla przejrzystości kwalifikacji i kompetencji; europejskich ram kwalifikacji; europejskich ram odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym; europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym; europejskiego systemu transferu i akumulacji punktów; europejskiego rejestru agencji ds. zapewniania jakości; Europejskiego Stowarzyszenia na Rzecz Zapewnienia Jakości w Szkolnictwie Wyższym; europejskiej sieci centrów informacyjnych w regionie europejskim i krajowych ośrodków ds. uznawalności akademickiej i informacji w Unii Europejskiej; oraz sieci Euroguidance.

Czwartek, 28 marca 2019 r.

Artykuł 7

Działania „Jean Monnet”

Program wspiera nauczanie, uczenie się, badania i dyskusje na temat integracji europejskiej **oraz przyszłych wyzwań i szans dla Unii** za pomocą następujących działań: [**Popr. 104**]

- a) działanie „Jean Monnet” w dziedzinie kształcenia wyższego; [**Popr. 105**]
- b) działanie „Jean Monnet” ~~w innych~~ **we wszystkich** dziedzinach kształcenia i szkolenia; [**Popr. 106**]
- c) wspieranie następujących instytucji realizujących cel o znaczeniu ogólnoeuropejskim: Europejskiego Instytutu Uniwersyteckiego we Florencji, w tym Szkoły Międzynarodowych Systemów Rządzenia; Kolegium Europejskiego (w Brugii i w Natolinie); Europejskiego Instytutu Administracji Publicznej w Maastricht; Akademii Prawa Europejskiego w Trewirze; Europejskiej Agencji ds. Specjalnych Potrzeb i Edukacji Włączającej w Odense oraz Międzynarodowego Centrum Kształcenia Europejskiego w Nicei.

ROZDZIAŁ III

MŁODZIEŻ

Artykuł 8

Akcja kluczowa 1

Mobilność edukacyjna

W dziedzinie młodzieży program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 1:

- a) mobilność osób młodych;
- b) działania zakładające uczestnictwo młodzieży;
- c) działania w ramach DiscoverEU;
- d) mobilność osób pracujących z młodzieżą.

Artykuł 9

Akcja kluczowa 2

Współpraca organizacji i instytucji

W dziedzinie młodzieży program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 2:

- a) partnerstwa **strategiczne** na rzecz współpracy i wymiany praktyk, w tym partnerstwa na małą skalę w celu promowania szerszego i bardziej włączającego dostępu do programu; [**Popr. 107**]
- b) partnerstwa na rzecz innowacji, aby wzmocnić zdolności innowacyjne Europy;
- c) **dostępne i przyjazne dla użytkownika** platformy internetowe i narzędzia ułatwiające współpracę wirtualną. [**Popr. 108**]

Artykuł 10

Akcja kluczowa 3

Wsparcie rozwoju polityki i współpracy

W dziedzinie młodzieży program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 3:

- a) opracowanie i wdrożenie programu unijnej polityki młodzieżowej, ze wsparciem, **w stosownych przypadkach**, serwisu internetowego Youth Wiki; [**Popr. 109**]

Czwartek, 28 marca 2019 r.

- b) unijne narzędzia i środki, które promują jakość, przejrzystość i uznawanie kompetencji i umiejętności, w szczególności za pomocą instrumentu Youthpass;
- c) dialog merytoryczny i współpraca z istotnymi kluczowymi zainteresowanymi stronami, w tym sieciami obejmującymi całą Unię, europejskimi organizacjami pozarządowymi i organizacjami międzynarodowymi w dziedzinie młodzieży, **oraz ich wspieranie, a także** dialog UE z młodzieżą, ~~jak również~~ i wsparcie Europejskiego Forum Młodzieży; **[Popr. 110]**
- d) środki przyczyniające się do ~~jakościowej~~ **włączającej** i ~~włączającej~~ **wysokiej jakości** realizacji programu; **[Popr. 111]**
- e) współpraca z innymi instrumentami Unii oraz wsparcie innych obszarów polityki unijnej;
- f) działania na rzecz rozpowszechniania i podnoszenia świadomości dotyczącej wyników i priorytetów polityki europejskiej, jak również samego programu.

ROZDZIAŁ IV

SPORT

Artykuł 11

Akcja kluczowa 1

Mobilność edukacyjna

W dziedzinie sportu program wspiera, w ramach akcji kluczowej 1, mobilność ~~trenerów~~ **osób młodych uprawiających sport masowy** i pracowników sportowych **zajmujących się tą formą sportu**. **[Popr. 112]**

Artykuł 12

Akcja kluczowa 2

Współpraca organizacji i instytucji

W dziedzinie sportu program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 2:

- a) partnerstwa na rzecz współpracy i wymiany praktyk, w tym partnerstwa na małą skalę w celu promowania szerszego i bardziej włączającego dostępu do programu;
- b) niekomercyjne wydarzenia ~~sportowe~~ **dotyczące sportu masowego, w tym wydarzenia na małą skalę**, mające na celu dalszy rozwój europejskiego wymiaru sportu. **[Popr. 113]**

Artykuł 13

Akcja kluczowa 3

Wsparcie rozwoju polityki i współpracy

W dziedzinie sportu program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 3:

- a) opracowanie i wdrożenie programu unijnej polityki dotyczącej sportu i aktywności fizycznej;
- b) dialog merytoryczny i współpraca z istotnymi ~~kluczowymi~~ zainteresowanymi stronami, w ~~tym europejskimi organizacjami pozarządowymi~~ **tym z europejskimi** i ~~organizacjami~~ międzynarodowymi **organizacjami** w dziedzinie sportu; **[Popr. 114]**

Czwartek, 28 marca 2019 r.

- ba) środki przyczyniające się do włączającej i wysokiej jakości realizacji programu; [Popr. 115]
- bb) współpraca z innymi instrumentami Unii oraz wsparcie innych obszarów polityki unijnej; [Popr. 116]
- c) działania na rzecz rozpowszechniania i podnoszenia świadomości dotyczącej wyników i priorytetów polityki europejskiej i samego programu, w tym przyznawanie nagród i wyróżnień sportowych.

ROZDZIAŁ IVa WŁĄCZENIE [Popr. 117]

Artykuł 13a

Strategia na rzecz włączenia społecznego

1. Do dnia 31 marca 2021 r. Komisja opracuje ramy środków na rzecz włączenia społecznego, a także wytyczne dotyczące ich wdrażania. W oparciu o te ramy oraz ze szczególnym uwzględnieniem konkretnych wyzwań związanych z dostępem do programu w poszczególnych krajach, agencje narodowe opracowują wieloletnią krajową strategię na rzecz włączenia społecznego. Strategię tę należy podać do wiadomości publicznej do dnia 30 czerwca 2021 r., a jej wdrażanie należy regularnie monitorować.
2. W ramach środków i strategii na rzecz włączenia społecznego, o których mowa w ust. 1, zwraca się szczególną uwagę na następujące elementy:
 - a) współpracę z partnerami społecznymi, organami krajowymi i lokalnymi oraz społeczeństwem obywatelskim;
 - b) wsparcie dla oddolnych społecznościowych organizacji pracujących bezpośrednio z grupami docelowymi;
 - c) działania informacyjne i komunikacyjne skierowane do grup docelowych, w tym poprzez rozpowszechnianie informacji przyjaznych dla użytkownika;
 - d) uproszczenie procedur składania wniosków;
 - e) świadczenie usług specjalistycznego doradztwa, szkoleń i wsparcia na rzecz grup docelowych, zarówno na etapie poprzedzającym złożenie wniosku, jak i w celu ich przygotowania do faktycznego uczestnictwa w programie;
 - f) najlepsze praktyki w zakresie dostępności i usług wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami;
 - g) gromadzenie odpowiednich danych jakościowych i ilościowych w celu oceny skuteczności strategii;
 - h) stosowanie środków wsparcia finansowego zgodnie z art. 13b. [Popr. 118]

Artykuł 13b

Środki wsparcia finansowego na rzecz włączenia

1. Komisja i państwa członkowskie współpracują w celu zagwarantowania odpowiednich środków wsparcia finansowego, w tym, w stosownych przypadkach, płatności zaliczkowych, w celu wsparcia osób o mniejszych szansach, które mają trudności z udziałem w programie ze względów finansowych, z powodu niekorzystnej sytuacji materialnej lub ze względu na dodatkowe koszty udziału w programie, które stanowią poważną przeszkodę w udziale w programie z uwagi na szczególną sytuację tych osób. Ocena przyczyn finansowych i poziomu wsparcia opiera się na obiektywnych kryteriach.
2. Środki wsparcia finansowego, o których mowa w ust. 1, mogą obejmować:
 - a) wsparcie dostępne z innych instrumentów Unii, takich jak Europejski Fundusz Społeczny+;
 - b) wsparcie dostępne w ramach systemów krajowych;

Czwartek, 28 marca 2019 r.

c) dostosowanie i zwiększenie wsparcia na działania w zakresie mobilności dostępnego w ramach programu.

3. Aby zapewnić zgodność z ust. 2 lit. c) niniejszego artykułu, Komisja w razie potrzeby dostosowuje dotacje lub upoważnia agencje narodowe do dostosowania dotacji w celu wsparcia działań na rzecz mobilności w ramach programu. Zgodnie z art. 14 Komisja ustanawia również budżet specjalny w celu sfinansowania dodatkowych środków wsparcia finansowego w ramach programu.

4. Koszty środków ułatwiających lub wspierających włączenie nie uzasadniają w żadnym przypadku odrzucenia wniosku w ramach programu. [Popr. 119]

ROZDZIAŁ V

PRZEPISY FINANSOWE

Artykuł 14

Budżet

1. Pula środków finansowych na realizację programu na lata 2021–2027 wynosi ~~30 41 097 000 000~~ **41 097 000 000 EUR w cenach stałych z 2018 r. (46 758 000 000 EUR w cenach bieżących)**. [Popr. 120]

Roczne środki zatwierdzane są przez Parlament Europejski i Radę w granicach wieloletnich ram finansowych. [Popr. 121]

2. Program jest realizowany z uwzględnieniem następującego orientacyjnego podziału środków:

a) ~~24 940 000 000~~ **EUR 83 % kwoty, o której mowa w ust. 1**, na działania w dziedzinie kształcenia i szkolenia, w tym: [Popr. 122]

1) co najmniej ~~8 640 000 000~~ **EUR należy przeznaczyć 34,6 % przeznacza się** na działania w dziedzinie szkolnictwa wyższego, o których mowa w art. 4 lit. a) i art. 5 lit. a); [Popr. 123]

2) co najmniej ~~5 230 000 000~~ **EUR 23 % przeznacza się** na działania w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego, o których mowa w art. 4 lit. b) i art. 5 lit. a); [Popr. 124]

3) co najmniej ~~3 790 000 000~~ **EUR 15,63 % przeznacza się** na działania w dziedzinie edukacji szkolnej, **w tym wychowania przedszkolnego i wczesnej edukacji**, o których mowa w art. 4 lit. c) i w art. 5 lit. a); [Popr. 125]

4) co najmniej ~~1 190 000 000~~ **EUR 6 % przeznacza się** na działania w dziedzinie kształcenia dorosłych, o których to działaniach mowa w art. 4 lit. d) i art. 5 lit. a); [Popr. 126]

5) ~~450 000 000~~ **EUR 1,8 % przeznacza się** na działania „Jean Monnet”, o których mowa w art. 7; [Popr. 127]

5a) 13,91 % kwoty, o której mowa w lit. a) niniejszego ustępu, przeznacza się na działania zarządzane głównie bezpośrednio, w tym działania określone w art. 4 lit. e), art. 5 lit. b)–d) oraz art. 6 lit. a)–f); [Popr. 128]

5b) pozostałe 5 % można wykorzystać do sfinansowania wszelkich akcji w ramach rozdziału II; [Popr. 129]

b) ~~10,3 100 000 000~~ **EUR % kwoty, o której mowa w ust. 1**, na działania w dziedzinie młodzieży, o których mowa w art. od 8 do 10; [Popr. 130]

c) ~~550 000 000~~ **EUR 2 % kwoty, o której mowa w ust. 1**, na działania w dziedzinie sportu, o których mowa w art. od 11 do 13 oraz [Popr. 131]

d) co najmniej ~~960 000 000~~ **EUR 3,2 % kwoty, o której mowa w ust. 1**, na wkład w koszty operacyjne agencji narodowych. [Popr. 132]

Czwartek, 28 marca 2019 r.

Pozostałe 1,5 %, które nie zostało nieprzydzielone w ramach orientacyjnego podziału środków, o którym mowa w akapicie pierwszym, można wykorzystać na wsparcie programu. [Popr. 133]

3. Oprócz puli środków finansowych wskazanej w ust. 1 w celu promowania międzynarodowego wymiaru programu ~~udostępnia się dodatkowy wkład finansowy~~, na podstawie rozporządzenia .../... [Instrument Sąsiedztwa, Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej (ISWMR)]⁽³³⁾ i rozporządzenia .../... [IPA III]⁽³⁴⁾, ~~aby wspierać działania realizowane~~ **zapewnia się wkład finansowy na wsparcie działań ustanowionych i zarządzane zgodnie z niniejszym rozporządzeniem realizowanych na mocy niniejszego rozporządzenia. Wkład ten jest finansowany zgodnie z niniejszym rozporządzeniem ma zastosowanie do wykorzystywania tych środków przy jednoczesnym zapewnieniu zgodności** z rozporządzeniami ~~ustanawiającymi te instrumenty regulującymi odpowiednio ISWMR i IPA III.~~ [Popr. 134]

4. Kwota, o której mowa w ust. 1, może być wykorzystana na pomoc techniczną i administracyjną w ramach realizacji programu, taką jak działania przygotowawcze, monitorowanie, kontrola, audyt i ocena, w tym na systemy informatyczne dla przedsiębiorstw **oraz doradztwo i szkolenie w zakresie dostępności.** [Popr. 135]

5. Bez uszczerbku dla rozporządzenia finansowego wydatki na działania wynikające z projektów ujętych w pierwszym programie prac mogą być kwalifikowalne od dnia 1 stycznia 2021 r.

6. Środki przydzielone państwom członkowskim w ramach zarządzania dzielonego mogą, na ich wniosek, zostać przeniesione do programu. Komisja wykonuje te środki bezpośrednio zgodnie z [art. 62 ust. 1 lit. a)] rozporządzenia finansowego lub pośrednio zgodnie z [lit. c)] tego artykułu. W miarę możliwości środki te wykorzystuje się na rzecz danego państwa członkowskiego.

6a. Priorytety przydziału środków budżetowych na akcje przewidziane w ust. 2 są określane w programie prac, o którym mowa w art. 19. [Popr. 136]

Artykuł 15

Formy finansowania unijnego i metody wykonywania

1. Program jest realizowany, w jednolity sposób, według metody zarządzania bezpośredniego zgodnie z rozporządzeniem finansowym lub według metody zarządzania pośredniego z podmiotami, o których mowa w art. [61 ust. 1 lit. c)] rozporządzenia finansowego.

2. Program może zapewniać finansowanie w dowolnej formie przewidzianej w rozporządzeniu finansowym, w szczególności w postaci dotacji, nagród i zamówień.

3. Z wkładów na mechanizm wzajemnego ubezpieczenia można pokryć ryzyko związane z odzyskaniem środków należnych od beneficjentów i wkłady te uznaje się za wystarczającą gwarancję w ramach rozporządzenia finansowego. Zastosowanie mają przepisy przewidziane w [art. X] rozporządzenia X [rozporządzenie zastępujące rozporządzenie dotyczące funduszu gwarancyjnego].

ROZDZIAŁ VI

UDZIAŁ W PROGRAMIE

Artykuł 16

Państwa trzecie stowarzyszone z programem

1. W programie mogą uczestniczyć następujące państwa trzecie:

- a) członkowie Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu, którzy są członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), zgodnie z warunkami określonymi w Porozumieniu o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- b) państwa przystępujące, kandydaci i potencjalni kandydaci, zgodnie z ogólnymi zasadami i ogólnymi warunkami udziału tych państw w programach Unii, ustanowionymi w odpowiednich umowach ramowych i decyzjach rad stowarzyszenia lub w podobnych porozumieniach oraz zgodnie ze szczegółowymi warunkami ustanowionymi w porozumieniach między Unią a tymi państwami;

⁽³³⁾ [odniesienie].

⁽³⁴⁾ [odniesienie].

Czwartek, 28 marca 2019 r.

- c) państwa objęte europejską polityką sąsiedztwa, zgodnie z ogólnymi zasadami i ogólnymi warunkami udziału tych państw w programach Unii, ustanowionymi w odpowiednich umowach ramowych i decyzjach rad stowarzyszenia lub w podobnych porozumieniach oraz zgodnie ze szczegółowymi warunkami ustanowionymi w porozumieniach między Unią a tymi państwami;
- d) inne państwa trzecie, zgodnie z warunkami określonymi w porozumieniu szczegółowym obejmującym kwestie uczestnictwa państwa trzeciego w dowolnym programie unijnym, o ile takie porozumienie:
- zapewnia właściwą równowagę między wkładem państwa trzeciego uczestniczącego w programach Unii a osiąganymi przez nie korzyściami;
 - określa warunki uczestnictwa w tych programach, w tym obliczenie wkładów finansowych do poszczególnych programów i ich kosztów administracyjnych. Wkłady te stanowią dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. [21 ust. 5] rozporządzenia finansowego;
 - nie przyznaje państwu trzeciemu mocy decyzyjnej w odniesieniu do programu;
 - gwarantuje Unii prawo do zapewnienia należytego zarządzania finansami i ochrony swoich interesów finansowych.
2. Państwa, o których mowa w ust. 1, w pełni uczestniczą w programie jedynie w takim zakresie, w jakim wypełniają wszystkie obowiązki, które niniejsze rozporządzenie nakłada na państwa członkowskie.

Artykuł 17

Państwa trzecie niestowarzyszone z programem

Jeśli chodzi o działania, o których mowa w art. 4–6, art. 7 lit. a) i b) oraz art. 8–10, 12 i 13, **w należyście uzasadnionych przypadkach leżących w interesie Unii** w programie mogą uczestniczyć następujące **osoby prawne z dowolnego** państwa trzeciego: **trzeciego**.

- a) państwa trzecie, o których mowa w art. 16 i które nie spełniają warunku określonego w ust. 2 tego artykułu;
- b) ~~pozostałe państwa trzecie.~~ [Popr. 137]

Artykuł 18

Zasady mające zastosowanie do zarządzania bezpośredniego i pośredniego

1. Program jest otwarty dla publicznych i prywatnych podmiotów prawnych działających w obszarze kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu.
2. ~~Przy realizacji programu, między innymi w odniesieniu do wyboru uczestników i przyznawania dotacji, Komisja i państwa członkowskie zapewniają, aby dokładano starań w celu wspierania włączenia społecznego oraz zwiększenia możliwości dotarcia do osób o mniejszych szansach.~~ [Popr. 138]
3. Zarówno w przypadku selekcji w ramach zarządzania bezpośredniego, jak i zarządzania pośredniego komisja oceniająca, o której mowa w art. [145 ust. 3 akapit trzeci] rozporządzenia finansowego, może składać się z ekspertów zewnętrznych.
4. Organy publiczne, a także instytucje i organizacje prowadzące działalność w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu, które w ciągu ostatnich dwóch lat otrzymały ponad 50 % rocznego dochodu ze środków publicznych, uznaje się za posiadające niezbędną zdolność finansową, zawodową i administracyjną do prowadzenia działań w ramach programu. Nie wymaga się od nich przedstawienia dalszych dokumentów w celu wykazania tej zdolności.

Czwartek, 28 marca 2019 r.

4a. Poziomy wsparcia finansowego, takiego jak dotacje, płatności ryczałtowe, stawki ryczałtowe i koszty jednostkowe, powinny być regularnie poddawane przeglądowi oraz dostosowane do kosztów życia i utrzymania w państwie lub regionie przyjmującym w oparciu o dane Eurostatu. Waloryzacja kosztów życia i utrzymania należyć uwzględnia koszty podróży do państwa lub regionu przyjmującego i z tego państwa lub regionu. [Popr. 139]

5. Aby poprawić dostęp do programu dla osób o mniejszych szansach i zapewnić sprawną realizację programu, Komisja może dostosować, na podstawie obiektywnych kryteriów, dotacje na wsparcie działań na rzecz mobilności podejmowanych w ramach programu, bądź może upoważnić agencje narodowe, o których mowa w art. 23, do dokonania takiego dostosowania. [Popr. 140]

6. Komisja może ogłaszać zaproszenia do składania wniosków wspólnie z państwami trzecimi niestowarzyszonymi z programem lub ich organizacjami i agencjami w celu finansowania projektów w oparciu o środki łączone. Projekty te mogą być oceniane i wybierane poprzez wspólne procedury oceny i wyboru, które zostaną uzgodnione przez zaangażowane organizacje lub agencje finansujące zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu finansowym.

ROZDZIAŁ VII

PROGRAMOWANIE, MONITOROWANIE I OCENA

Artykuł 19

Program prac

~~Program jest realizowany~~ **Wtórne strategie polityczne i priorytety, w ramach programów tym szczegółowe informacje o konkretnych inicjatywach wymienionych w art. od 4 do 13, są określane za pomocą programu prac, o których którym** mowa w art. ~~[108]~~ **110** rozporządzenia finansowego. **Program prac opisuje także sposób wdrażania programu.** Ponadto w programie prac wskazane są kwoty przydzielone na każde działanie oraz sposób alokacji między państwa członkowskie i państwa trzecie stowarzyszone z programem środków na działania, które mają być zarządzane za pośrednictwem agencji narodowych. ~~Program prac~~ **Komisja** jest przyjmowany przez Komisję w drodze aktu wykonawczego. Akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 31 **uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 30 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia przez przyjęcie programu prac.** [Popr. 141]

Artykuł 20

Monitorowanie i sprawozdawczość

1. Wskaźniki, które należy przedstawić w sprawozdaniu z postępów w realizacji programu w osiągnięciu celów ogólnych i szczegółowych określonych w art. 3, określono w załączniku.

2. Aby zapewnić skuteczną ocenę programu pod względem realizacji jego celów, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 30 w celu zmiany załącznika przez dostosowanie lub uzupełnienie zawartych w nim wskaźników, jeżeli zostanie to uznane za konieczne, oraz w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o przepisy dotyczące ustanowienia ram monitorowania i oceny.

3. System sprawozdawczości dotyczącej realizacji celów zapewnia wydajne, skuteczne i terminowe gromadzenie – na potrzeby monitorowania realizacji i oceny programu – danych na odpowiednim poziomie szczegółowości przez beneficjentów środków unijnych w rozumieniu art. [2 ust. 5] rozporządzenia finansowego. W tym celu na beneficjentów środków unijnych oraz państwa członkowskie nakłada się proporcjonalne wymogi dotyczące sprawozdawczości.

Artykuł 21

~~Ocena~~ **Oceny, przegląd śródkresowy i rewizja** [Popr. 142]

1. ~~Oceny~~ **Wszelkie oceny** przeprowadza się w terminie pozwalającym na uwzględnienie ich wyników w procesie decyzyjnym. [Popr. 143]

Czwartek, 28 marca 2019 r.

2. Ocena śródkresowa **Przegląd śródkresowy** programu ~~przeprowadzana~~ **przeprowadzany** jest z chwilą, gdy dostępne są wystarczające informacje na temat realizacji programu, jednak **w żadnym przypadku** nie później niż ~~w ciągu czterech lat od rozpoczęcia realizacji programu~~ **dnia 31 grudnia 2024 r.** Ocena tej **Przeładowi** towarzyszy również ocena końcowa poprzedniego programu, **która powinna zostać uwzględniona w przeglądzie śródkresowym. Przegląd śródkresowy, oprócz oceny ogólnej skuteczności i wykonania programu, zawiera w szczególności ocenę skuteczności środków na rzecz włączenia społecznego określonych w rozdziale IVa, wysiłki podejmowane w celu uproszczenia programu z myślą o beneficjentach oraz wdrażanie nowych inicjatyw, o których mowa w art. 5 lit. b) i art. 8 lit. c). W ramach tej oceny należy przeanalizować udział w programie z rozbiciem na beneficjentów, w szczególności w odniesieniu do osób o mniejszych szansach.**[Popr. 144]

3. Bez uszczerbku dla wymogów określonych w rozdziale IX i obowiązków agencji narodowych, o których mowa w art. 24, państwa członkowskie przedstawia Komisji, do dnia 30 kwietnia 2024 r., sprawozdanie z realizacji programu i jego wpływu na ich odpowiednich terytoriach. **ESDZ przedkłada podobne sprawozdanie z realizacji programu i jego wpływu w uczestniczących krajach rozwijających się.** [Popr. 145]

3a. **W razie konieczności i na podstawie przeglądu śródkresowego Komisja przedstawia odpowiednie wnioski ustawodawcze dotyczące zmiany niniejszego rozporządzenia. Komisja stawia się przed właściwą komisją Parlamentu Europejskiego i właściwym organem Rady, aby przedstawić sprawozdanie z przeglądu śródkresowego, w tym w odniesieniu do swojej decyzji o konieczności ewentualnej zmiany niniejszego rozporządzenia.** [Popr. 146]

4. Po zakończeniu realizacji programu, lecz nie później niż ~~cztery~~ **trzy** lata po upływie okresu określonego w art. 1, Komisja przeprowadza ocenę końcową programu. [Popr. 147]

5. Komisja przekazuje ~~wnioski z tych ocen~~ **wszelkie oceny i przegląd śródkresowy**, opatrzone własnymi komentarzami, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów. [Popr. 148]

ROZDZIAŁ VIII

INFORMACJA, KOMUNIKACJA I ROZPOWSZECHNIANIE

Artykuł 22

Informacja, komunikacja i rozpowszechnianie

1. Agencje **We współpracy z Komisją i na podstawie ogólnounijnych ram agencje** narodowe, o których mowa w art. 24, opracowują spójną strategię dotyczącą skutecznego informowania, jak również rozpowszechniania i wykorzystywania wyników działań wspieranych w ramach akcji, którymi zarządzają w ramach programu, oraz wspomagają Komisję w wypełnianiu ogólnego zadania dotyczącego rozpowszechniania informacji na temat programu, w tym informacji w odniesieniu do akcji i działań, którymi zarządza się na poziomie krajowym i unijnym, oraz jego wyników, a także. **Agencje narodowe** informują zainteresowane grupy docelowe o akcjach i działaniach podejmowanych w ich państwie **w celu usprawnienia współpracy między zainteresowanymi stronami oraz wspierania podejścia międzysektorowego w realizacji programu. Podczas przeprowadzania działań komunikacyjnych i informacyjnych oraz rozpowszechniania informacji Komisja i agencje narodowe, zgodnie z rozdziałem IVa, zwracają szczególną uwagę na osoby o mniejszych szansach, aby zwiększyć ich udział w programie.** [Popr. 149]

1a. **Wszystkie najważniejsze dokumenty programu przeznaczone dla beneficjentów, w tym formularze zgłoszenia, instrukcje i podstawowe informacje, są udostępniane co najmniej we wszystkich językach urzędowych Unii.** [Popr. 150]

2. Odbiorcy finansowania unijnego uznają pochodzenie i zapewniają eksponowanie finansowania unijnego, w szczególności podczas promowania działań i ich rezultatów, poprzez dostarczanie spójnych, skutecznych i proporcjonalnych informacji skierowanych do różnych grup odbiorców, w tym do mediów i opinii publicznej.

3. Podmioty prawne w sektorach objętych programem stosują nazwę „~~Erasmus~~ **Erasmus+**” do celów komunikowania i rozpowszechniania informacji związanych z programem.

Czwartek, 28 marca 2019 r.

4. Komisja prowadzi działania informacyjne i komunikacyjne związane z programem, jego działaniami i rezultatami. ~~Zasoby finansowe przydzielone na program przyczyniają się również do komunikacji instytucjonalnej w zakresie priorytetów politycznych Unii, o ile są one związane z celami, o których mowa w art. 3~~ **dostępny sposób.** [Popr. 151]

4a. Agencje narodowe rozpowszechniają również informacje na temat programu wśród służb poradnictwa zawodowego w instytucjach kształcenia i szkolenia oraz urzędach pracy. [Popr. 152]

ROZDZIAŁ IX

SYSTEM ZARZĄDZANIA I AUDYTU

Artykuł 23

Władza krajowa

1. W terminie [...] r. państwa członkowskie powiadamiają Komisję o osobie lub osobach prawnie upoważnionych do działania w ich imieniu jako władza krajowa na użytek niniejszego rozporządzenia, przekazując formalne powiadomienie za pośrednictwem swojego stałego przedstawicielstwa. W przypadku zmiany władzy krajowej w trakcie realizacji programu państwo członkowskie niezwłocznie powiadamia o tym Komisję zgodnie z tą samą procedurą.

2. Państwa członkowskie podejmują wszystkie konieczne i właściwe działania w celu usunięcia barier prawnych i administracyjnych utrudniających prawidłowe funkcjonowanie programu, w tym w miarę możliwości środki mające na celu **unikanie opodatkowania dotacji, zapewnienie możliwości przenoszenia praw między systemami socjalnymi w UE oraz** rozwiązanie kwestii powodujących trudności w otrzymywaniu **wiz lub dokumentów pobytowych.** [Popr. 153]

3. W terminie [...] r. władza krajowa wyznacza co najmniej jedną agencję narodową. W przypadku gdy istnieje więcej niż jedna agencja narodowa, państwa członkowskie wprowadzają odpowiedni mechanizm w celu skoordynowania zarządzania realizacją programu na szczeblu krajowym, w szczególności z myślą o zapewnieniu spójnej i efektywnej kosztowo realizacji programu oraz skutecznego kontaktu z Komisją w tym zakresie, a także aby ułatwić ewentualne przesunięcie środków między agencjami, umożliwiając tym samym elastyczność i lepsze wykorzystywanie środków przydzielonych państwom członkowskim. Każde państwo członkowskie określa sposób organizacji stosunków między władzą krajową a agencją narodową, w tym takie zadania jak opracowywanie programu pracy agencji narodowej.

Władza krajowa przedstawia Komisji odpowiednią ocenę zgodności *ex ante*, z której wynika, że agencja narodowa spełnia wymogi art. [58 ust. 1] lit. c) ppkt (v) i (vi) i art. [60 ust. 1, 2 i 3] rozporządzenia finansowego, a także wymogi Unii w zakresie wewnętrznych standardów kontroli dotyczących agencji narodowych, jak również że przestrzega ona zasad zarządzania środkami programu przeznaczonymi na dotacje.

4. Władza krajowa wyznacza niezależny podmiot audytowy, o którym mowa w art. 26.

5. Władza krajowa przeprowadza ocenę zgodności *ex ante* na podstawie własnych kontroli i audytów lub na podstawie kontroli i audytów przeprowadzonych przez niezależny podmiot audytowy, o którym mowa w art. 26. W przypadku gdy na użytek programu wyznaczono tę samą agencję narodową, którą wyznaczono na użytek poprzedniego programu, zakres oceny zgodności *ex ante* ogranicza się do wymogów, które są nowe i szczególnie dla programu.

6. W przypadku odrzucenia przez Komisję wyznaczonej agencji narodowej na podstawie analizy oceny zgodności *ex ante*, lub gdy agencja narodowa nie spełnia minimalnych wymogów określonych przez Komisję, władza krajowa zapewnia podjęcie niezbędnych działań naprawczych, aby agencja narodowa spełniła minimalne wymogi, lub wyznacza inny podmiot jako agencję narodową.

7. Władza krajowa monitoruje i nadzoruje zarządzanie programem na poziomie krajowym. W odpowiednim terminie przed podjęciem jakiegokolwiek decyzji, która może mieć znaczący wpływ na zarządzanie programem, w szczególności w odniesieniu do agencji narodowej, władza krajowa informuje o tym Komisję i konsultuje się z nią.

8. Władza krajowa zapewnia odpowiednie współfinansowanie działań agencji narodowej, aby zapewnić zgodność zarządzania programem z mającymi zastosowanie przepisami Unii.

Czwartek, 28 marca 2019 r.

9. Na podstawie corocznej deklaracji zarządczej agencji narodowej, niezależnej opinii z audytu tej deklaracji i analizy Komisji dotyczącej zgodności i funkcjonowania danej agencji narodowej, władza krajowa przekazuje Komisji każdego roku informacje o swoich działaniach w zakresie monitorowania i nadzoru realizacji programu. **Informacje te są w miarę możliwości udostępniane publicznie. [Popr. 154]**
10. Władza krajowa odpowiada za właściwe zarządzanie unijnymi środkami przekazywanymi przez Komisję agencji narodowej w ramach programu.
11. W przypadku nieprawidłowości, zaniedbania lub nadużycia finansowego ze strony agencji narodowej, jakichkolwiek poważnych braków lub gorszej od spodziewanej realizacji celów ze strony agencji narodowej, w przypadku gdy prowadzi to do roszczeń ze strony Komisji wobec agencji narodowej, władza krajowa ponosi odpowiedzialność za zwrot Komisji środków, które nie zostały odzyskane.
12. W okolicznościach, o których mowa w ust. 11, władza krajowa może odwołać mandat agencji narodowej z własnej inicjatywy lub na wniosek Komisji. Jeżeli władza krajowa zamierza odwołać ten mandat z jakiegokolwiek innego uzasadnionego powodu, powiadamia Komisję o odwołaniu w terminie co najmniej sześciu miesięcy przed przewidywaną datą zakończenia mandatu agencji narodowej. W takich przypadkach władza krajowa i Komisja formalnie uzgadniają szczegółowe i określone w czasie środki przejściowe.
13. W przypadku odwołania władza krajowa przeprowadza niezbędne kontrole unijnych środków powierzonych agencji narodowej, której mandat został odwołany, oraz zapewnia niezakłócone przekazanie nowej agencji narodowej tych środków oraz wszystkich dokumentów i narzędzi zarządzania wymaganych do zarządzania programem. Władza krajowa udziela agencji narodowej, której mandat został odwołany, niezbędnego wsparcia finansowego, aby mogła ona dalej wykonywać swoje zobowiązania umowne względem beneficjentów programu i Komisji do czasu przekazania tych zobowiązań nowej agencji narodowej.
14. Na wniosek Komisji władza krajowa wyznacza instytucje lub organizacje, lub rodzaje takich instytucji lub organizacji, które można uznać za kwalifikujące się do uczestnictwa w konkretnych działaniach w ramach programu na danym terytorium.

Artykuł 24

Agencja narodowa

1. Agencja narodowa:
- a) posiada osobowość prawną lub stanowi część podmiotu posiadającego osobowość prawną i podlega prawu danego państwa członkowskiego; ministerstwo nie może zostać wyznaczone jako agencja narodowa;
 - b) posiada odpowiednie zdolności w zakresie zarządzania, odpowiedni personel i odpowiednią infrastrukturę, aby wypełniać swoje zadania w sposób zadowalający, zapewniając skuteczne i efektywne zarządzanie programem oraz należyte zarządzanie środkami unijnymi;
- ba) dysponuje niezbędną wiedzą fachową obejmującą wszystkie sektory programu; [Popr. 155]**
- c) dysponuje środkami operacyjnymi i prawnymi umożliwiającymi stosowanie określonych na poziomie Unii przepisów dotyczących zarządzania administracyjnego, w zakresie umów i finansowego;
 - d) oferuje odpowiednie gwarancje finansowe, najlepiej udzielone przez organ publiczny, odpowiadające wysokości środków unijnych, jakimi ma zarządzać;
 - e) zostaje wyznaczona na czas trwania programu.
2. Agencja narodowa jest odpowiedzialna za zarządzanie wszystkimi etapami realizacji projektu w przypadku działań opisanych w programie prac, o którym mowa w art. [19], zgodnie z [art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (v) i (vi)] rozporządzenia finansowego.

Czwartek, 28 marca 2019 r.

3. Agencja narodowa udziela dofinansowania beneficjentom w rozumieniu art. [2 ust. 5] rozporządzenia finansowego na podstawie umowy o udzielenie dotacji, zgodnie z postanowieniem Komisji w odniesieniu do danego działania w ramach programu.
4. Agencja narodowa składa corocznie sprawozdania Komisji oraz swojej władzy krajowej zgodnie z art. [60 ust. 5] rozporządzenia finansowego. Agencja narodowa odpowiada za wprowadzanie w życie uwag Komisji sformułowanych po przeprowadzeniu analizy rocznej deklaracji zarządczej oraz opinii z niezależnego audytu tej deklaracji.
5. Agencja narodowa nie może zlecać osobie trzeciej jakiegokolwiek powierzonego jej zadania w ramach programu ani wykonania budżetu bez uprzedniej pisemnej zgody władzy krajowej i Komisji. Agencja narodowa ponosi wyłączną odpowiedzialność za zadania zlecone osobie trzeciej.
6. W przypadku odwołania mandatu agencji narodowej, pozostaje ona prawnie odpowiedzialna za wypełnianie swoich zobowiązań umownych wobec beneficjentów programu oraz Komisji do czasu przekazania tych zobowiązań nowej agencji narodowej.
7. Agencja narodowa jest odpowiedzialna za zarządzanie umowami finansowymi dotyczącymi poprzedniego programu, które nadal obowiązują na początku programu, oraz za zakończenie tych umów.

7a. We współpracy z Komisją agencje narodowe zapewniają, aby procedury ustanowione na potrzeby wdrożenia niniejszego rozporządzenia były spójne i proste, a informacje charakteryzowały się wysoką jakością, w tym dzięki opracowaniu wspólnych norm dotyczących wniosków projektowych i oceny. Agencje narodowe regularnie konsultują się z beneficjentami programu, aby zapewnić spełnienie tego wymogu. [Popr. 156]

Artykuł 25

Komisja Europejska

1. Na podstawie wymogów dotyczących zgodności dla agencji narodowych, o których mowa w art. 23 ust. 3, Komisja przeprowadza przegląd krajowych systemów zarządzania i kontroli, w szczególności w oparciu o ocenę zgodności *ex ante* dostarczoną przez władzę krajową, roczną deklarację zarządczą agencji narodowej oraz opinię niezależnego podmiotu audytowego na ten temat, z należyтым uwzględnieniem informacji przekazywanych corocznie przez władzę krajową na temat prowadzonych przez nią działań z zakresu monitorowania programu i nadzoru nad nim.
2. W terminie dwóch miesięcy od daty otrzymania od władzy krajowej oceny zgodności *ex ante*, o której mowa w art. 23 ust. 3, Komisja zatwierdza, zatwierdza warunkowo lub odrzuca wyznaczenie agencji narodowej. Komisja nie zawiera umowy z agencją narodową do czasu zatwierdzenia oceny zgodności *ex ante*. W przypadku zatwierdzenia warunkowego Komisja może zastosować proporcjonalne środki ostrożności w związku ze swoją umową z agencją narodową.
3. Komisja co roku udostępnia agencji narodowej następujące środki programu:
 - a) środki na dotacje w danym państwie członkowskim przeznaczone na działania w ramach programu, zarządzanie którymi zostało powierzone agencji narodowej;
 - b) wkład finansowy na wsparcie zadań agencji narodowej w zakresie zarządzania programem, którego wysokość zostaje ustalona na podstawie kwoty unijnych środków na dotacje, które zostały powierzone agencji narodowej;
 - c) w stosownych przypadkach dodatkowe środki na działania na podstawie art. 6 lit. d) i, art. 10 lit. d) i **art. 13 lit. ba)**.
[Popr. 157]

3a. Komisja jest odpowiedzialna za wdrażanie działań, którymi zarządza bezpośrednio. W związku z tym zarządza ona wszystkimi etapami składania wniosków o przyznanie dotacji i wniosków projektowych dotyczących działań programu wymienionych w rozdziałach II, III i IV przedłożonych przez sieci ogólnounijne oraz organizacje europejskie i międzynarodowe. [Popr. 158]

Czwartek, 28 marca 2019 r.

4. Komisja określa wymogi dotyczące programu pracy agencji narodowej. Komisja nie udostępnia środków programu agencji narodowej do czasu formalnego zatwierdzenia przez Komisję programu pracy agencji narodowej.
5. Po przeprowadzeniu oceny rocznej deklaracji zarządczej oraz opinii niezależnego podmiotu audytowego na ten temat Komisja przekazuje swoją opinię i uwagi na ten temat agencji narodowej i władzy krajowej.
6. W przypadku gdy Komisja nie może zatwierdzić rocznej deklaracji zarządczej agencji narodowej lub opinii niezależnego podmiotu audytowego na ten temat, lub jeśli agencja narodowa nie realizuje w sposób zadowalający uwag Komisji, Komisja może wdrożyć wszelkie środki ostrożności oraz środki naprawcze niezbędne do zabezpieczenia interesów finansowych Unii zgodnie z art. [60 ust. 4] rozporządzenia finansowego.
7. Organizowane są regularne spotkania z siecią agencji narodowych, aby zapewnić spójną realizację programu we wszystkich państwach członkowskich i wszystkich państwach trzecich, o których mowa w art. 17, **oraz aby zapewnić wymianę najlepszych praktyk. Do uczestnictwa w takich spotkaniach zapraszani są eksperci zewnętrzni, w tym przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego, partnerzy społeczni i państwa trzecie stowarzyszone z programem. Parlament Europejski jest zapraszany na takie spotkania w charakterze obserwatora.** [Popr. 159]
- 7a. **Aby uprościć i zharmonizować proces składania wniosków, do dnia 30 czerwca 2024 r. Komisja udostępnia wspólne, wielojęzyczne narzędzie na potrzeby programu stanowiące punkt kompleksowej obsługi. Narzędzie to jest udostępniane zarówno w internecie, jak i na urządzeniach przenośnych wszelkim podmiotom korzystającym z programu bądź zaangażowanym w zarządzanie programem. Narzędzie dostarcza także potencjalnym beneficjentom informacji o ewentualnych partnerach.** [Popr. 160]
- 7b. **Komisja zapewnia, aby rezultaty projektu były publicznie dostępne i szeroko rozpowszechniane w celu promowania wymiany najlepszych praktyk między agencjami narodowymi, zainteresowanymi stronami i beneficjentami programu.** [Popr. 161]
- 7c. **Do dnia 31 grudnia 2021 r. Komisja opracuje europejską legitymację studencką dla wszystkich studentów uczestniczących w programie. Do dnia 31 grudnia 2025 r. Komisja udostępni europejską legitymację studencką wszystkim studentom w Unii.** [Popr. 162]

Artykuł 26

Niezależny podmiot audytowy

1. Niezależny podmiot audytowy wydaje opinię z audytu rocznej deklaracji zarządczej, o której mowa w [60 ust. 5] rozporządzenia finansowego. Audyt ten stanowi podstawę ogólnej pewności zgodnie z art. [123] rozporządzenia finansowego.
2. Niezależny podmiot audytowy:
 - a) posiada niezbędne kompetencje zawodowe do przeprowadzania audytów w sektorze publicznym;
 - b) zapewnia, aby audyty były prowadzone z uwzględnieniem międzynarodowych standardów audytu;
 - c) nie może mieć konfliktu interesów w odniesieniu do podmiotu prawnego, którego część stanowi agencja narodowa. W szczególności jest on funkcjonalnie niezależny od podmiotu prawnego, którego część stanowi agencja narodowa.
3. Niezależny podmiot audytowy zapewnia Komisji i jej przedstawicielom oraz Trybunałowi Obrachunkowemu pełny dostęp do wszystkich dokumentów i sprawozdań na poparcie swojej opinii z audytu rocznej deklaracji zarządczej agencji narodowej.

Czwartek, 28 marca 2019 r.

ROZDZIAŁ X SYSTEM KONTROLI

Artykuł 27 Zasady systemu kontroli

1. Komisja wprowadza odpowiednie środki zapewniające ochronę interesów finansowych Unii w trakcie realizacji akcji finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, poprzez stosowanie środków zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i innym bezprawnym działaniom, przez skuteczne kontrole oraz, w razie wykrycia nieprawidłowości, poprzez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych oraz, w stosownych przypadkach, poprzez skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary.
2. Komisja jest odpowiedzialna za kontrole nadzorcze akcji i działań w ramach programu, którymi zarządzają agencje narodowe. Komisja określa zbiór minimalnych wymogów dotyczących kontroli przeprowadzanych przez agencję narodową oraz niezależny podmiot audytowy, **uwzględniając systemy kontroli wewnętrznej krajowych finansów publicznych.** [Popr. 163]
3. Agencja narodowa jest odpowiedzialna za podstawowe kontrole beneficjentów dotacji na akcje w ramach programu, o których mowa w art. 24 ust. 2. Kontrole te muszą dawać wystarczającą pewność, że przyznane dotacje są wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem i mającymi zastosowanie przepisami unijnymi.
4. W odniesieniu do środków programu, które są przekazywane agencjom narodowym, Komisja zapewnia odpowiednią koordynację swoich kontroli z władzami krajowymi i agencjami narodowymi w oparciu o zasadę pojedynczego audytu oraz analizę opartą na ocenie ryzyka. Niniejszy przepis nie ma zastosowania do dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF).

Artykuł 28 Ochrona interesów finansowych Unii

W przypadku gdy państwo trzecie uczestniczy w programie na podstawie decyzji wydanej na mocy umowy międzynarodowej lub innego instrumentu prawnego, państwo trzecie przyznaje właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu uprawnienia i prawa dostępu niezbędne do kompleksowego wykonywania ich odpowiednich kompetencji. W przypadku Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych takie prawa obejmują prawa do prowadzenia dochodzeń, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, przewidzianych w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 883/2013.

ROZDZIAŁ XI KOMPLEMENTARNOŚĆ

Artykuł 29 Komplementarność wobec innych polityk, programów i funduszy Unii

1. Program jest realizowany w taki sposób, aby zapewnić jego ogólną spójność z innymi stosownymi politykami, programami i funduszami unijnymi – w szczególności dotyczącymi kształcenia i szkolenia, kultury i mediów, młodzieży i solidarności, zatrudnienia i włączenia społecznego, badań naukowych i innowacji, przemysłu i przedsiębiorstw, polityki cyfrowej, rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, środowiska i klimatu, spójności, polityki regionalnej, migracji, bezpieczeństwa oraz współpracy międzynarodowej i rozwoju – oraz komplementarność wobec tych polityk, programów i funduszy unijnych.
2. Działanie, które otrzymało wkład w ramach programu, może również otrzymać wkład z dowolnego programu unijnego, pod warunkiem że wkład z obu programów nie pokrywa tych samych kosztów. **Finansowanie skumulowane nie może przekraczać łącznych kosztów kwalifikowalnych działania.** [Popr. 164]

Czwartek, 28 marca 2019 r.

3. W przypadku gdy program i europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne, o których mowa w art. 1 rozporządzenia (UE) XX [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów], zapewniają wspólnie wsparcie finansowe na rzecz jednego działania, działanie to jest realizowane zgodnie z przepisami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu, w tym zgodnie z przepisami dotyczącymi odzyskiwania nienależnie wypłaconych kwot.

4. Działania kwalifikujące się do programu, które **spełniają łącznie następujące porównywalne warunki:**

- zostały ocenione w zaproszeniu do składania wniosków w ramach programu i ~~które;~~
- spełniają minimalne wymagania jakościowe ~~tego zaproszenia~~ **określone w tym zaproszeniu** do składania wniosków;;
- **nie mogły być finansowane w ramach tego zaproszenia do składania wniosków ze względu na ograniczenia budżetowe;**

~~lecz nie otrzymują finansowania ze względu na ograniczenia budżetowe, mogą być wyznaczone~~ **uzyskać pieczęć doskonałości potwierdzającą ich wysoką jakość, co ułatwi składanie wniosku o finansowanie z innych źródeł lub umożliwi ich wyznaczenie** do finansowania z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych **bez potrzeby składania nowego wniosku**. W tym przypadku zastosowanie mają stopy współfinansowania i zasady kwalifikowalności w oparciu o niniejsze rozporządzenie. Działania te są realizowane przez instytucję zarządzającą, o której mowa w art. [65] rozporządzenia (UE) nr XX [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów], zgodnie z zasadami określonymi w tym rozporządzeniu i w rozporządzeniach dotyczących poszczególnych funduszy, w tym z zasadami dotyczącymi korekt finansowych. [Popr. 165]

ROZDZIAŁ XII

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 30

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 19 i 20, powierza się Komisji do dnia 31 grudnia 2028 r. [Popr. 166]
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 19 i 20, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych. [Popr. 167]
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty zgodnie z art. 20 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 31

Procedura komitetowa

1. ~~Komisję wspomaga komitet w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.~~
2. ~~Komitet może zbierać się w szczególnym składzie, aby rozstrzygać kwestie sektorowe. W stosownych przypadkach, zgodnie z jego regulaminem oraz w sposób doraźny, eksperci zewnętrzni, w tym przedstawiciele partnerów społecznych, mogą być zapraszani do uczestnictwa w jego posiedzeniach w roli obserwatorów.~~
3. ~~W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011. [Popr. 168]~~

Czwartek, 28 marca 2019 r.

Artykuł 32

Uchylenie

Rozporządzenie (UE) nr 1288/2013 traci moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2021 r.

Artykuł 33

Przepisy przejściowe

1. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację lub modyfikację działań rozpoczętych na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1288/2013, które nadal stosuje się do danych działań aż do ich zamknięcia.
2. Z puli środków finansowych przeznaczonych na program można również pokrywać wydatki na wsparcie techniczne i administracyjne na potrzeby przejścia między programem a środkami przyjętymi na mocy rozporządzenia (UE) nr 1288/2013.
3. Na zasadzie odstępstwa od art. [130 ust. 2] rozporządzenia finansowego i w należycie uzasadnionych przypadkach Komisja może uznać za koszty bezpośrednio związane z realizacją działań objętych wsparciem i poniesione w trakcie pierwszych sześciu miesięcy 2021 r. za kwalifikujące się do finansowania od dnia 1 stycznia 2021 r., nawet jeśli zostały one poniesione przez beneficjenta przed złożeniem wniosku o dotację.
4. W razie potrzeby w budżecie obejmującym okres po 2027 r. mogą zostać zapisane środki na pokrycie wydatków przewidzianych w art. 14 ust. 5, aby umożliwić zarządzanie akcjami i działaniami, które nie zostaną zakończone do dnia [31 grudnia 2027] r.
5. Państwa członkowskie zapewniają, na poziomie krajowym, niezakłócone przejście od akcji realizowanych w kontekście programu „Erasmus+” (2014–2020) do akcji podejmowanych w ramach niniejszego programu.

Artykuł 34

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie [...] [dwudziestego] dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w ...

W imieniu Parlamentu Europejskiego

Przewodniczący

W imieniu Rady

Przewodniczący

Czwartek, 28 marca 2019 r.

ZALĄCZNIK

Wskaźniki

- 1) Wysokiej jakości mobilność edukacyjna osób z różnych środowisk
- 2) Europeizacja i internacjonalizacja organizacji i instytucji

Jakie elementy poddać pomiarom?

- 3) Liczba osób biorących udział w działaniach na rzecz mobilności w ramach programu
 - 4) Liczba osób o mniejszych szansach biorących udział w działaniach na rzecz mobilności edukacyjnej w ramach programu
 - 5) Liczba osób, które są zdania, że odniosły korzyści z udziału w działaniach na rzecz mobilności edukacyjnej w ramach programu
 - 6) Liczba instytucji i organizacji objętych wsparciem programu w ramach akcji kluczowej 1 (mobilność edukacyjna) i akcji kluczowej 2 (współpraca)
 - 7) Liczba organizacji po raz pierwszy objętych wsparciem programu w ramach akcji kluczowej 1 (mobilność edukacyjna) i akcji kluczowej 2 (współpraca)
 - 8) Liczba instytucji i organizacji objętych wsparciem programu, które dzięki udziałowi w programie wypracowały wysokiej jakości praktyki działania [Popr. 169]
-

Czwartek, 28 marca 2019 r.

ZAŁĄCZNIK IA

Wszystkie wskaźniki ilościowe są dezagregowane co najmniej według państwa członkowskiego i płci.

Mierzony cel: Akcja kluczowa 1 – mobilność edukacyjna

Wskaźniki:

liczba osób biorących udział w akcjach i działaniach na rzecz mobilności w ramach programu;

liczba osób korzystających z narzędzi uczenia się wirtualnego lub mieszanego w celu wsparcia mobilności w zakresie programu;

liczba osób korzystających z narzędzi uczenia się wirtualnego lub mieszanego w związku z brakiem możliwości udziału w działaniach na rzecz mobilności;

liczba organizacji/institucji biorących udział w akcjach i działaniach na rzecz mobilności w ramach programu;

liczba organizacji/institucji korzystających z narzędzi uczenia się wirtualnego lub mieszanego w celu wsparcia mobilności w zakresie programu;

liczba organizacji/institucji korzystających z narzędzi uczenia się wirtualnego lub mieszanego w związku z brakiem możliwości udziału w działaniach na rzecz mobilności;

odsetek uczestników, którzy są zdania, że odnieśli korzyści z udziału w działaniach w ramach akcji kluczowej 1;

odsetek uczestników, którzy są zdania, że ich poczucie przynależności do Europy zwiększyło się w następstwie udziału w programie;

odsetek uczestników, którzy są zdania, że ich znajomość języka obcego poprawiła się w następstwie uczestnictwa w programie;

Mierzony cel: Akcja kluczowa 2 – współpraca organizacji i instytucji

Wskaźniki:

liczba organizacji/institucji wspieranych przez program w ramach akcji kluczowej 2;

odsetek organizacji/institucji, które są zdania, że odniosły korzyści z udziału w działaniach w ramach akcji kluczowej 2;

liczba organizacji/institucji korzystających z unijnych narzędzi i platform współpracy;

Mierzony cel: Akcja kluczowa 3 – wsparcie rozwoju polityki i współpracy

Wskaźniki:

liczba osób lub organizacji/institucji korzystających z działań w ramach akcji kluczowej 3;

Mierzony cel: Włączenie

Wskaźniki:

liczba osób o mniejszych szansach biorących udział w akcjach i działaniach na rzecz mobilności;

liczba osób o mniejszych szansach korzystających z narzędzi uczenia się wirtualnego lub mieszanego w celu wsparcia mobilności w zakresie programu;

liczba osób o mniejszych szansach korzystających z narzędzi uczenia się wirtualnego lub mieszanego w związku z brakiem możliwości udziału w działaniach na rzecz mobilności;

Czwartek, 28 marca 2019 r.

*liczba organizacji po raz pierwszy objętych wsparciem programu w ramach akcji kluczowej 1 i akcji kluczowej 2;
odsetek osób o mniejszych szansach, które są zdania, że odniosły korzyści z udziału w programie;*

Mierzony cel: Uproszczenie

Wskaźniki:

liczba partnerstw na małą skalę wspieranych w ramach akcji kluczowej 2;

odsetek uczestników, którzy są zdania, że procedury składania wniosków, uczestnictwa i oceny są proporcjonalne i proste;

*średni czas wymagany na ukończenie każdego wniosku według akcji w porównaniu z poprzednim programem.
[Popr. 170]*

Czwartek, 28 marca 2019 r.

ZAŁĄCZNIK DO REZOLUCJI USTAWODAWCZEJ

OŚWIADCZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu należy rozumieć jako pakiet. W przypadku gdy pula środków finansowych przeznaczonych na program na lata 2021–2027 będzie niższa niż kwota określona w art. 14 ust. 1 stanowiska Parlamentu, Parlament Europejski zastrzega sobie prawo do ponownego zbadania swojego wsparcia dla każdego z działań w ramach programu, aby zagwarantować skuteczną realizacją głównych działań programu i jego większego wsparcia środków na rzecz włączenia społecznego.

Parlament Europejski stwierdza ponadto wyraźnie, że jego wsparcie dla nowych inicjatyw przewidzianych w jego stanowisku – zwłaszcza europejskich uniwersytetów, centrów doskonałości zawodowej i DiscoverEU – jest uzależnione od a) oceny realizowanych obecnie etapów pilotażowych oraz b) dalszego zdefiniowania poszczególnych inicjatyw. Jeżeli warunki określone powyżej nie zostają spełnione, Parlament Europejski skorzysta z uprawnień przysługujących mu na mocy rocznej procedury budżetowej, aby przenieść odpowiednie środki do rezerwy do czasu spełnienia tych warunków.
